

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PARÇALANMIŞ VE ÇEKİRDEK AİLEYE SAHİP ÇOCUKLARIN YALNIZLIK
DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI:
KARAMAN ÖRNEĞİ

Erhan KURT

Sosyoloji Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKIR

KARAMAN-2019

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PARÇALANMIŞ VE ÇEKİRDEK AİLEYE SAHİP ÇOCUKLARIN YALNIZLIK
DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI:
KARAMAN ÖRNEĞİ

Erhan KURT

Sosyoloji Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKIR

KARAMAN-2019

TEZ ONAY SAYFASI FORMU

Doküman No	FR-285
İlk Yayın Tarihi	05.02.2018
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	1/1

PARÇALANMIŞ VE ÇEKİRDEK AİLEYE SAHİP ÇOCUKLARIN YALNIZLIK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: KARAMAN ÖRNEĞİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 20.06.2019

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Doç. Dr. Ahmet ÖZALP

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKIR

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Fatih KAHRAMAN

İmzası

Bu tez, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 30.05.2019 tarihli ve 24/280 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Doç. Dr. İdris Nebi UYSAL

Hazırlayan

Kalite Sistem Onayı

TEŞEKKÜR

Maddi ve manevi desteklerini sürekli omzumda hissettiğim fedakâr eşim Ayşe Kurt’a

Bir gülümsemeleri ile bütün sıkıntılarımdan uzaklaştıran oğlum Emirhan ve kızım Aslıhan’a;

Yazma aşamasında mesleki bilgilerine sürekli müracaat ettiğim, mesai arkadaşlarım, Yunus Emre Ortaokulu bütün öğretmenlerine;

Veri toplama aşamasında emeği geçen meslektaşlarım Sibel, Aycan ve Leyla hocalarıma;

Ders döneminin keyifli geçmesini sağlayan yüksek lisans dönem arkadaşlarıma;

Ders döneminde engin bilgileriyle bizlere yeni ufuklar açan kıymetli hocalarıma;

Tez aşamasından başından itibaren desteklerini esirgemeyen değerli hocam Doç Dr. Ahmet Özalp’e;

Gerçek anlamda 7/24 desteklerini esirgemeyen çok değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çakır’a;

Sonsuz Teşekkürlerimi Sunarım...

**PARÇALANMIŞ VE ÇEKİRDEK AİLEYE SAHİP ÇOCUKLARIN YALNIZLIK
DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI:
KARAMAN ÖRNEĞİ**

Erhan KURT

Yüksek Lisans Tezi, Sosyoloji Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKIR

Haziran, 2019

Değişen toplumsal yapıyla birlikte ülkemizde parçalanmış aile sayısında sürekli artış olmaktadır. Parçalanmış aile çocukları parçalanma sonucunda ebeveynlerinin birinden veya her ikisinden ayrı yaşamak zorunda kalmaktadır.

Araştırmamızda parçalanmış aile çocukları ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık düzeyleri, akademik başarıları, devamsızlık sayıları, disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, sosyal medyada ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri karşılaştırılmıştır. Bunun yanında çocukların yaşları, cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve ailelerinin aylık gelirleri ile; yalnızlık düzeyleri, akademik başarıları, devamsızlık sayıları, disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, sosyal medyada ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında farklılaşma olup olmadığı incelenmiştir.

Karaman il merkezinde eğitim-öğretime devam eden 99 parçalanmış aile çocuğu, 200 çekirdek aile çocuğu toplam 299 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada 1980 yılında Russel, Peplau ve Cutrona tarafından geliştirilen “UCLA Yalnızlık Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Verilerin SPSS 22.0 paket yazılım programı ile analiz edilmesi sonucunda, parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık puanları arasında anlamlı bir fark

olduğu ve parçalanmış aile çocuklarının daha fazla yalnızlık hissi yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık, parçalanmış aile, çekirdek aile, ocuk.

**COMPARISON OF CHILDREN’S LONELINESS LEVELS OF FRAGMENTED
AND NUCLEAR FAMILIES WITH DIFFERENT VARIABLES: THE CASE OF
KARAMAN**

Erhan KURT

Thesis Of Master, Department of Sociology

Advisor: Assistant Professor Mehmet ÇAKIR

June, 2019

Along with the changing social structure, the number of fragmented families in our country is constantly increasing. Fragmented family children have to live apart from one or both of their parents as a result of fragmentation.

In our study, loneliness levels, academic achievements, number of absence, number of directed to the disciplinary committee, spending time on social media and technological devices were compared. In addition, whether there is any difference between their age, gender, class levels and monthly income of their families and levels of loneliness, academic achievements, number of absence, number of directed to the discipline committee, spending time on social media and technological devices was analyzed.

In the study conducted on 299 students, 99 fragmented family children and 200 nuclear family children who continue their education in Karaman city center, “UCLA Loneliness Scale” and “Personal Information Form” which were developed by Russel, Peplau and Cutrona in 1980 were used.

As a result of analyzing the data with SPSS 22.0 package software program, it was concluded that there was a significant difference between the loneliness scores of the fragmented family and nuclear family children, and the fragmented family children experienced more loneliness feeling.

Keywords: Loneliness, fragmented family, nuclear family, child

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLO DİZİNİ.....	xii
I.BÖLÜM: GİRİŞ	1
I.1.Tanımlar.....	8
I.1.1.Aile	8
I.1.2.Yalnızlık	15
I.1.3.Akademik başarı:.....	18
I.1.4.Devamsızlık Sayısı:	18
II. BÖLÜM: YAPILAN ARAŞTIRMALAR VE KURAMSAL TEMELLER	19
II.1.Yalnızlık ve Yabancılaşmayı Açıklayan Kuramlar	19
II.2.Aileyi Açıklayan Kuramlar	21
II.2.1.Yapısal Fonksiyonel Yaklaşım.....	22
II.2.2.Sosyal Çatışma Yaklaşımı	23
II.2.3.Sembolik Etkileşim Yaklaşımı	23
II.2.4.Feminist Yaklaşım.....	24

II.2.5.Sistem yaklaşımı.....	24
II.2.6.Kurumsal ve Tarihsel Yaklaşım	25
II.2.7.Mübadele Kuramı	25
II.2.8.Gelişimsel Yaklaşım.....	26
II.3.Türkiye’de yapılmış Çalışmalar	26
II.4.Dünya’da Yapılmış Çalışmalar	31
III. BÖLÜM: YÖNTEM.....	33
III.1.Problem	33
III.2.Araştırmanın Gerekçesi	34
III.3.Araştırmanın Amacı.....	36
III.4.Araştırmanın Modeli.....	40
III.5.Araştırmanın Evren ve Örneklemi	41
IV. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	48
BETİMLEYİCİ İSTATİSTİKLER	48
IV.1. AİLE YAPILARINA İLİŞKİN BULGULAR.....	50
IV.1.1. Çocukların Aile Yapılarına Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	50
IV.1.2. Çocukların Aile Yapılarına Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait Bulgular	51
IV.1.3. Çocukların Aile Yapılarına Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Oranlarına Ait Bulgular	51

IV.1.4. Çocukların Aile Yapılarına Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranlarına Ait Bulgular	52
IV.1.5. Çocukların Aile Yapılarına Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit geçirme Oranlarına Ait Bulgular	53
IV.1.6. Çocukların Aile Yapılarına Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit geçirme Oranlarına Ait Bulgular	54
IV.1.7. Çocukların Aile Yapıları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği	55
IV.1. 8.Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	57
IV.1.9.Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği...	58
IV.1.10. Çocukların Diğer Ebeveyn İle Görüşüp Görüşmemesine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	58
IV.1.12. Parçalanmış Aile Çocuklarının Diğer Ebeveynle Görüşüp Görüşmemelerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular	59
IV.2. CİNSİYETE İLİŞKİN BULGULAR.....	60
IV.2.1. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	60
IV.2.2. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait Bulgular	61
IV.2.3. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlıklarına Ait Bulgular	62

IV.2.4. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Sosyal Medyada Geçirdikleri Vakitlere Ait Bulgular	62
IV.2.5. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Teknolojik Aletlerle Geçirdikleri Vakitlere Ait Bulgular	63
IV.2.5. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Davranış Değerlendirme Kuruluna Yönlendirilme Oranlarına Ait Bulgular	64
IV.2.6. Çocukların Cinsiyetleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği ..	65
IV.3. YAŞA İLİŞKİN BULGULAR	67
IV.3.1. Çocukların Yaşlarına Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	67
IV.3.2.Çocukların Yaşlarına Göre Devamsızlık Oranlarına Ait Bulgular	68
IV.3.3.Çocukların Yaşlarına Göre Not Ortalamalarına Ait Bulgular	68
IV.3.4.Çocukların Yaşlarına Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranları Ait Bulgular	69
IV.3.5.Çocukların Yaşlarına Göre Sosyal Medyada Vakit Geçirme Oranları Ait Bulgular	70
IV.3.6.Çocukların Yaşlarına Göre Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Oranları Ait Bulgular	71
IV.3.7.Çocukların Yaşları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği.....	72
IV.4. SINIF DÜZEYLERİNE AİT BULGULAR	74
IV.4.1.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular...	74
IV.4.2.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait Bulgular	75

IV.4.3. Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Ortalamalarına Ait Bulgular	76
IV.4.4.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayılarına Ait Bulgular	77
IV.4.5.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular	78
IV.4.6.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular	79
IV.4.7.Çocukların Sınıf Düzeyleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği	80
IV.5. AİLENİN AYLIK GELİRİNE GÖRE ÇOCUKLARA AİT BULGULAR	81
IV.5.1.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular	81
IV.5.2.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait Bulgular	82
IV.5.3.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgilerine Ait Bulgular	83
IV.5.4.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayılarına Ait Bulgular	84
IV.5.5.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular	85

IV.5.6.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Teknolojik Aletler İle Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular	86
IV.5.7. Çocukların Ailelerinin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular	87
IV.6. FARKLI DEĞİŞKENLER ARASINDA YAPILAN SPEARMAN İLİŞKİ TESTİ SONUÇLARINA AİT BULGULAR.....	89
IV.7. FARKLI DEĞİŞKENLER ARASINDA YAPILAN REGRESYON ANALİZİ SONUÇLARINA AİT BULGULAR.....	91
IV.7.1.Birinci Dönem Not Ortalaması Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular	91
IV.7.2.Yalnızlık Puanı Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular	92
V. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	93
Çalışmanın bu bölümünde araştırma bulguları sonucunda elde edilen sonuçlar ve bulgular ışığında yapılması önerilen çalışmalara yer verilecektir.	93
SONUÇLAR	93
KAYNAKÇA	100
EKLER.....	109
EK-1:Kişisel Bilgiler Formu	109
EK-2:UCLA Yalnızlık Ölçeği.....	111
EK-3:Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi	112

TABLO DİZİNİ

Tablo-1. Türkiye ve Karaman ili Kaba Boşanma Hızı (Türk,2019).	36
Tablo-2. Örnekleme Oluşturan Okullar ve Aile Yapılarına Göre Öğrenci Sayıları	43
Tablo-3. Araştırmaya Katılan Çocukların Sosyo-Demografik Özellikleri	48
Tablo-4. Çocukların UCLA Yalnızlık Ölçeğine Verdiği Cevaplar	49
Tablo-5. Aile Yapısına Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyi Puanları	50
Tablo-6. Aile Yapısına Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları	51
Tablo-7. Aile Yapısına Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Oranları	52
Tablo-8. Aile Yapısına Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayısı	53
Tablo-9. Aile Yapısına Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit geçirme Oranı	54
Tablo-10. Aile Yapısına Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit geçirme Oranı	55
Tablo-11. Çocukların Aile yapıları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları	56
Tablo-12. Ailenin Parçalanma Şekline Göre Yalnızlık Düzeyi	57
Tablo-13. Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal Wallis Testi Sonuçları	58
Tablo-14. Diğer Ebeveynle Görüşüp- Görüşmediğine Göre Yalnızlık Düzeyi	59
Tablo-15. Parçalanmış Aile Çocuklarının Diğer Ebeveynle Görüşüp Görüşmemelerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları	60
Tablo-16. Cinsiyetlerine Göre Yalnızlık Düzeyi	60
Tablo-17. Cinsiyetlerine Göre Not Ortalamaları	61
Tablo-18. Cinsiyetlerine Göre Mazeretsiz Devamsızlık Oranları	62
Tablo-19. Cinsiyetlerine Göre Sosyal Medyada Vakit Geçirme Oranları	63
Tablo-20. Cinsiyetlerine Göre Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Oranları	64

Tablo-21. Cinsiyetlerine Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranları	65
Tablo-22. Çocukların Cinsiyetleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği	
Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları	66
Tablo-23. Yaşa Göre Yalnızlık Düzeyleri	67
Tablo-24. Yaşa Göre Devamsızlık Oranları	68
Tablo-25. Yaşa Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları	69
Tablo-26. Yaşa Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranları	70
Tablo-27. Yaşa Göre Sosyal Medyada Vakıit Geçirme Oranları	71
Tablo-28. Yaşa Göre Teknolojik Aletlerle Vakıit Geçirme Oranları	72
Tablo-29. Çocukların Yaşları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği	
Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	73
Tablo-30. Sınıf Düzeyine Göre Yalnızlık Düzeyi	74
Tablo-31. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları	75
Tablo-32. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Ortalamaları	76
Tablo-33. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme	
Sayıları	77
Tablo-34. Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Medyada Günlük Vakıit Geçirme Süreleri	78
Tablo-35. Sınıf Düzeyine Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakıit Geçirme Süreleri	79
Tablo-36. Çocukların Sınıf Düzeyleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği	
Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	80
Tablo-37. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyleri	81
Tablo-38. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Birinci Dönem Not	
Ortalamaları	82

Tablo-39. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgileri	83
Tablo-40. Ailenin Aylık Gelirine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayıları	84
Tablo-41. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri	85
Tablo-42. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit Geçirme Süreleri	86
Tablo-43. Çocukların Ailelerinin Aylık Ortalama Gelirleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	88
Tablo-44. Farklı Değişkenler Arasında Yapılan Spearman Testi Sonuçları	90
Tablo-45. Birinci Dönem Not Ortalaması Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları	91
Tablo-46. Yalnızlık Puanı Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları	92

I.BÖLÜM: GİRİŞ

Birey, doğum öncesinden ölümüne kadar oluşturduğu yaşam çizgisinde farklı dönemlerden geçer. Geçtiği bütün dönemlerde birbirinden farklı bedensel, ruhsal ve sosyal birtakım değişiklikler yaşarlar. Bu değişiklikleri gelişim görevleri olarak değerlendiren Havinghurts, yaşam dönemlerine ayırmıştır (Aydın, 2004: 39). Konu insan olunca bu dönemlerin birbirinden kesin bir çizgi ile ayrılması mümkün olmamakla birlikte gelişim psikologları gelişimi farklı dönemlere ayırmışlardır. Bu dönem, doğum öncesi dönemden başlayarak, bebeklik dönemi, çocukluk dönemi, ergenlik dönemi, genç yetişkinlik dönemi, orta yetişkinlik dönemi, ileri yetişkinlik dönemi olarak dönemler halinde incelemişlerdir (Aydın, 2004: 39).

Bu bağlamda çalışmamız ergen bireylerle yapılan bir araştırma olmasından dolayı ergenlik dönemi özellikleri üzerinde yoğunlaşmanın daha işlevsel olacağı düşünülmektedir. Polvan'a (2000) göre ergenlik dönemi, belirgin ve hızlı psikolojik, sosyal ve fizyolojik gelişimlerin ortaya çıktığı sosyal, psikolojik ve fizyolojik açıdan çocuk ruhu ve bedeninden yetişkin ruh ve bedenine geçiş dönemidir. Bu dönemin başlama ve bitiş süreleri bireyin sosyal kültürel seviyesi ve bireysel olgunlaşma düzeyi ile ilgilidir (Akt, Pancar,2009: 1).

Tezimizin konusu olan yalnızlık bağlamında değerlendirildiğinde kişilik ve kimlik gelişimi üzerinde odaklanmak etkili olacaktır. Freud'un öğrencisi olan Erik Erikson, Freud'dan farklı olarak kişilik gelişimi üzerinde sosyal çevrenin de etkili olduğunu, sadece biyolojik temelli olmadığını belirtir. Erikson Psiko-sosyal gelişimi kuramında gelişimi, güvene karşı güvensizlik dönemi, özerkliğe karşı kuşku ve utanç dönemi, girişkenliğe karşı suçluluk duyma dönemi, başarılı olmaya karşı yetersizlik hissetme dönemi, kimlik

edinmeye karşı kimlik karmaşası yaşama dönemi, yakınlığa karşı yalıtılmışlık dönemi, üretkenliğe karşı durgunluk dönemi, benlik bütünlüğüne karşı umutsuzluk dönemi olarak sekiz döneme ayırır (Can, 2004: 121).

Erikson'un kuramına göre birey, ergenlik döneminin içinde bulunda 12-18 yaş döneminde kimlik edinmeye karşı kimlik karmaşası dönemine girer. Kimlik, Erikson'un kuramına göre ergenlik döneminde kritik bir evreye girer. Kimlik karmaşası ergenlik döneminde, karar vermede yetersizlik, yalnızlık, toplumdan yalıtılmışlık hissi, duygusal boşluk, ilişkilerde doyuma ulaşamama, zaman algısında bozulma, çalışma ve dikkat toplamada yetersizlik, acelecilik gibi şekillerde ortaya çıkar (Can,2004:121).

Ergenlik döneminde kimlik oluşturma sürecinde temel öğeler, aile, okul ve akranlardır (Can,2004:121). Bu dönemde bireyin davranışlarına yön verecek değerleri kazanması toplumsal kuralları ve sorumlulukları öğrenmesi konusunda yardıma ihtiyacı vardır. Bu gereksinimlerini karşılayan ve ergenlik dönemindeki bireyin yaşamında rehberlik anlamında en etkili olan kurum da ailedir. Aile ortamında öğrendikleri fiziksel, sosyal ve psikolojik; bilgi, beceri ve tutumların olgunlaşmakta olan bireyin kişilik yapısını biçimlendirmede etkisi oldukça büyüktür.

Ergenlik döneminde psiko-sosyal sorunlar ve depresyon üzerinde yapılan çalışmada, katılımcıların %46'sının ergenlik dönemindeki değişikliklerle ilgili yardım almadığı, %36,5'inin ise ailesinden yardım aldığı görülmüştür. Ailenin ergenlerin kişilik gelişimi üzerindeki etkisini göstermektedir (Ertem ve Yazıcı,2006: 11).

Temel ve Aksoy (2001)'a göre ölüm, boşanma veya aileden ayrılma gibi farklı sebeplerle ebeveyn ile ergen arasındaki iletişim koptuğu zaman ergen, ebeveynlerinin kendilerini anlamadıklarını veya deneyimlerini kendileri ile paylaşmadıklarını düşünebilir.

Bunun sonucu olarak ergenlik dönemindeki birey ebeveynleri ile olan iletişimde doyumsuz ve istenmeyen biri olarak görebilir ayrıca iletişime ve etkinliklere katılmamayı tercih edebilirler.

Ergenlik dönemi problemleri incelenirken yol gösterecek önemli göstergelerden biri de duygulardır. Duygu organizmanın fizyolojik uyarılar karşısında bir bütün olarak tepki olarak yaşadığı farkındalık durumu ve ortamdaki uyarıcıya verilen içsel ve öznel tepkilerdir. Bu duygusal tepkiler de çeşitli davranışsal sonuçların ortaya çıkmasına sebep olur (İnanç, Bilgin, Atıcı, 2005). Olson'a (1992) göre çocuklar sevgi, sevecenlik, dostluk duygularını onaylanma, saygı görme, koşulsuz kabul edilmeye de gereksinim duyarlar. Böyle bir duygusal destek bulabilirse çocuklar diğer insanlara olumlu duygular geliştirecek; kabul edici, sevecen, dost, onaylayıcı ve güvenilir bir yetişkin olacaktır (Akt, İnanç, vd., 2005).

Sullivan (1953) tarafından yapılan çalışmada, çocukluk döneminde anne babanın iletişimde problemler yaşaması, çocukların ve ergenlerin, sosyal becerilerden mahrum kaldığı, arkadaşlık ilişkilerinde eksiklik duyduğu yakınlık ihtiyacını doyumaya çalıştığını belirtmiştir (Tokur,2018: 29).Yalnızlığa yol açan sebeplerden biri de bireyin sosyal becerilerinin yetersiz oluşudur. Yalnızlığın en olumsuz şekli ergenlik döneminde ortaya çıkmaktadır (Akt, Peplau ve Perlman,1982:124). Erikson'un belirttiği gibi kimlik oluşumu da bu döneme denk gelmektedir. Anne babasını demokratik algılayan yani daha sıcak, sevecen ve anlayışlı algılayan ergenler kendini daha az yalnız hissederken, anne babasını otoriter olarak algılayan ergenler ise kendini daha yalnız hissedebilmektedir. Bu konuda bazı araştırmaların sonuçları dikkate alındığında anne baba tutumlarını demokratik olarak algılayanlar, otoriter ve ilgisiz olarak algılayanlara nispetle sosyal arkadaş desteğine daha

fazla ihtiyaç duydukları gibi sonuçların ortaya çıktığını ifade etmiştir (Çeçen,2008 Akt, (Tokur,2018:66). Yine Bayraktar, (2002) Batıgün ve Kılıç(2011) tarafından yapılan araştırmada anne-babalarıyla olumsuz ilişkiler içerisinde olmak, kişilerin hayatlarını olumsuz etkileyebileceği ve bunun da çeşitli sorunlara neden olabileceği görülmektedir (Akt, Say,2016:20)

Ergenlik dönemindeki bireyler duyguları yoğun yaşamasından kaynaklı olarak hayatlarına giren ani değişiklikler sonucunda duygusal bir takım tepkiler verebilmektedirler. Ergenlerin yaşamak zorunda oldukları bu duygusal değişiklikler aynı zamanda onların var olan sosyal bağlarını, arkadaş ve aile ilişkilerini etkileyerek yalnızlaşmasına neden olmaktadır. Ayrıca bunların dışında Brennan'a (1982) göre; utangaçlık, düşük benlik algısı, sosyal becerilerde eksiklik de ergenlerde yalnızlığa zemin hazırlayabilmektedir. Bilinenin aksine yalnızlık, ergenlerde, yetişkinlerden daha sık karşılaşılmaktadır (Akt,Atlı, Keldal, Sonar,2015:2).

Araştırmalarda belirtildiği gibi ergenlik döneminde yaşanan toplumsal ve bireysel gerilimin sebeplerinden biri de ailedir. Toplumu oluşturan en küçük yapı taşı ailedir. Bir kurum olarak aile toplumsallığın içinde bir yeri olan ve kendi içerisinde belirli kalıpları kuralları ve sistemi olan yapı olarak karşımıza çıkmaktadır.

0-18 yaş arasını kapsayan çocukluk, aileye bağlı, aile kurumu ile iç içe ve ailenin devamlılığını sağlayan bir olgudur. Öyle ki aile çocuğun temel ihtiyaçları olan, beslenme, barınma ihtiyaçlarının yanı sıra ait olma, güvenlik gibi psikolojik ihtiyaçları karşılamakla ve toplumun devamını sağlayan kuralları da aktarmakla yükümlüdür.

Sosyal yaşama açılan bir pencere durumunda olan aile kurumu ailenin çocuğa karşı olumlu davranışları ya da uygun olmayan eylemleri gerek sosyo-ekonomik yönden gerekse

psiko-sosyal yönden çocuğun gelişimine uygun olması ya da olmaması ve ailenin çocuktan beklentileri etkileyecektir. Bundan dolayı da çocuğun hayatı, çevreye bakışı ve karar mekanizmaları derinden etkilenecektir (Güler, 2005: 51).

Toplumu meydan getiren en küçük yapı olan aile geçmişten günümüze toplumun değişiminde etkili olmuştur. Ebeveyn ve çocuklar ile kurulan en önemli toplumsal yapı olan aile değerler, gelenekler, adetler ve rasyonel akıl çerçevesinde hukuk kurallarına göre kurulur. Sosyal grup olarak aile toplumun adet, dil ve iletişim, inanç gibi birtakım işlevlerin de sürdürüldüğü bir kurumdur. Bu toplumsal işlevler psikolojik, biyolojik ve ahlaki değerler de olabilir. İnsana verilecek değer, vatan sevgisi, kültürel değerlere bağlılık ve dini değerler ilk olarak ailede öğretilmeye başlanır. Toplumsal yapıyı değiştiren, geliştiren ve şekillendiren aile, diğer taraftan aile bireylerinin kendilerini geliştirmelerine de katkı sağlayan bir mekanizmadır. Ailenin toplum içinde birincil ve ikincil ihtiyaçları bulunmaktadır. Birincil ihtiyaçları psikolojik ve biyolojik ihtiyaçları gibi maddi ve manevi olarak gruplandırılabilen ihtiyaçlardır. İkincil ihtiyaçlar ise; ailenin dini, ahlaki ve siyasi olan ihtiyaçlarıdır (Özalp,2016: 83).

Birincil ihtiyaçlar perspektifinden bakıldığında ait olma ve yalnızlıktan kurtulma da birincil ihtiyaçlar arasında yer almaktadır. Kızıldağ (2009) ve Koçak'a (2005) göre yalnızlık, kişinin yaşamının her evresinde yaşanabilecek bir duygu olarak karşımıza çıksa da kişilerin; bazı gelişim dönemlerinde ait olma ve samimiyete dayalı yoğun ilişkiler kurma ihtiyacı diğer dönemlerden daha fazla olmaktadır (Akt, Atlı, Keldal, Sonar,2015:2). Kişinin psikolojik açıdan tatmininin yeterli olması aile içi geçinme ve çocukları ile arasındaki duygusal ilişkinin de düzeyine bağlıdır. Bu açıdan bakılırsa bireyin yalnız kalma

hissinden kurtulması ve kendisinin toplum içinde bir yerlerde değerli olduğunun hissini kazanması bireyin güçlenmesini sağlar (Kağan, 2013: 86).

Ailenin temel işlevlerinden biri de üyesi olan bireylerin günlük yaşam içerisinde psikolojik açıdan doyuma ulaşmalarını sağlamaktır. Bu bakımdan bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılamada bireyin kimliğinin oluşması ve gelişmesinde etkili olduğu gibi bireye öğrettiği rol ile de toplum içinde bireyin davranışlarını düzenler. Bu sayede kişi toplumsal düzen içerisinde kendi rolüne uygun davranış kalıplarına sahip olacak ve topluma adapte olması kolaylaşacaktır. Yani toplumlarda ailenin en temel işlevlerinden birisi bireye statü ve kimlik kazandırma işlevidir (Alacahan, 2010:290). Wang, Liu ve Wang (2013) yaptığı çalışmada, ergenlik dönemindeki gençlerin anne-babaları ile yaşadığı ilişkilerin kötü olması o bireyin, duygusal ve davranışsal problemler yaşamasına neden olan önemli faktörlerden biridir (Say,2016: 29)1982 yılında Hojat tarafından yapılan araştırmada ebeveynlerinin kendileri ile yeterli vakit geçirmediğini düşünen ergenlerin, yetişkinliklerinde yalnızlık duygusunu daha fazla hissettiklerini belirtmiştir (Say,2016: 29). Yine yapılan çalışmada Sharf, Wiseman ve Farah, (2011) anne-babaların çocuklarına karşı olumlu davranışlarının, hem anne-baba hem de arkadaşları ile ilişkilerinde yalnızlık hissini yaşanmasının hem de kişiler arası problemlerinin azalmasını sağladığını belirtmiştir (Say,2016: 30).

Wang, Liu ve Wang (2013), Say (2016), Wiseman ve Farah (2011)'ın çalışmalarında da görüldüğü gibi ailenin çocuk üzerindeki etkisi oldukça fazladır. Aile içindeki davranışları, tutumları taklit eden bir çocuk aile ve dolaylı olarak da gelecek toplumun temsilcisi olması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda çocuğun toplumsallaşması, değerlere, tutumlara ve normlara

adapte olması, ekonomik gelişimin sağlanması, toplumsal düzenin devamı gibi ailenin toplum üzerinde bir kurum olarak çok büyük işlevi vardır.

Ailenin, çocukların psiko-sosyal gelişimini nasıl etkiledikleri yukarıda belirtilmiştir. Diğer taraftan boşanma, ayrı yaşama, ölüm gibi sebeplerle çocukların psiko-sosyal gelişimleri toplumsal hayatta problemlerle baş etme yeterlilikleri kazanmaları üzerinde de bazı çalışmalar yapılmıştır. Öyle ki, Arıkan (1996) yaptığı araştırmada, parçalanmış aile çocuklarının, ebeveynleri ile birlikte yaşaya çocuklara göre olumsuz yönde belirgin bir şekilde farklılaşacağını belirtmektedir (Herdem, Bozgeyikli,2013: 11).

Parçalanmanın, ölüm, ayrılık, göç, ayrı yaşama gibi farklı boyutları belirtilmişti. Yapılan araştırmalar, farklı şekillerdeki parçalanmaların farklı sonuçlar ortaya çıkarabileceğini göstermektedir. Yavuzer (2001) tarafından yapılan araştırmada, çocukların, anne-babanın geçici süreliğine ayrılmasına ve anne-babadan birinin ölümde ruhsal olarak daha az sarsılırken, boşanmaya daha sert tepkiler verdiğini gözlemlemiştir (Herdem, Bozgeyikli,2013: 11). Yine aynı çalışmada, boşanma sebebiyle parçalanmış aile çocuklarında, akademik başarıda düşüş, değer verilmeme hissi, daha duygusal ve hassas olma, yaşından büyük görünme, ruh halinde dengesizlik, beraber yaşadığı ebeveyne karşı saldırgan davranma ve onu suçlama, terk edilme korkusu ve içe kapanma gibi problemlerin görüldüğü gözlenmektedir (Herdem, Bozgeyikli,2013: 11).

Hanson (1999) tarafından boşanmış aile çocuklarının okula devamı ve akademik başarıları ile ilgili yapılan bir diğer çalışmada, boşanmanın, çocukların okula devamlarını etkilediğini, boşanmış aile çocuklarının, okulda akademik başarısızlık gösterdiklerini, davranış problemlerinin diğer çocuklardan daha fazla olduğunu, psikolojik ve toplumsal problemler yaşamaya daha yatkın olduklarını belirtmiştir (Herdem, Bozgeyikli,2013: 11).

Emery (2009) tarafından yapılan araştırma, çocukların aile yapılarındaki parçalanmanın onların psiko-sosyal gelişimleri üzerindeki etkilerin destekler niteliktedir. Yapılan çalışmada boşanmış aile çocuklarının, diğer aile çocuklarına göre benlik kavramlarının ve öz saygılarının düşük olduğu, ergenlik döneminde hamile kalma ihtimallerinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Aynı araştırmada boşanmış aile çocuklarının, sosyal sorumluluklarının düşük olduğu, sağlık problemleri risklerinin ve depresyona girme risklerini yüksek olduğu ayrıca bu çocukların okula devamsızlık yapma eğiliminde oldukları bulgularına ulaşılmıştır (Herdem, Bozgeyikli,2013: 11).

Bu çalışmada da ortaokula devam eden parçalanmış aile çocukları ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık düzeyleri, bazı değişkenlere göre (akademik başarıları, okula devam edip etmemeleri, anne-babanın parçalanma biçimleri, davranış problemi yaşıyıp yaşamamaları, teknoloji kullanımı, sosyal medya kullanımı) ilişki durumları araştırılmaktadır.

I.1.Tanımlar

I.1.1.Aile

Aile kavramının farklı boyutları ve işlevleri ile ilgili çok farklı tanımlar yapılmaktadır. Bu tanımların en kapsamlı olanlarından biri Akıntürk tarafından yapılmıştır. Akıntürk (2002)'e göre aile, bir araya gelmesi ile toplumu oluşturan en küçük insan topluluğu olarak tanımlanmamaktadır. Benzer bir tanımda Aydın aileyi, anne baba ve çocukların birlikteliği olarak tanımlamaktadır (Aydın, 2002:195).

Sayın (1990) aileyi insan neslinin devamını sağlamak amacıyla biyolojik ilişkiler kuran, bireylerin toplumsallaşmasının ilk süreci olan, karşılıklı ilişkilerin kurallarla belirlendiği, toplumsal ve tinsel zenginlikleri aktarma organı olan, biyolojik, psikolojik,

ekonomik, toplumsal, hukuki gibi birçok yönü bulunan birim olarak tanımlamaktadır (Akt, Pancar,2009: 16).

Başka bir tanım da aile; kişiler arasında kan bağı ve evliliğe dayanan, anne, baba ve çocuklar arasındaki ilişkilerin şekillendirildiği, toplumu oluşturan en küçük yapıdır.

Günümüze kadar Türk aile yapılarını sınıflandırmada farklı aile yapılarından bahsedilmiştir. Bunlardan bazıları; karı-kocanın ayrıldığı ancak aralarındaki ilişkinin zayıflayıp kopma derecesine geldiği çözülen aile, ailenin henüz tam olarak oluşmadığı gayri meşru çocuğun bulunduğu, tamamlanmamış ailedir (Aydın,2000: 45). Çocuğu olan dulların evlenmesi sonucu oluşan tay geldi ailesi (Yasa,1990: 43-51), başlık parası yerine ailenin kızlarının karşı aileye verildiği berdel ailesi (Gökçe,2010: 58) gibi aile yapılarıdır.

Çekirdek Aile:

Sanayileşme ve toplumun köyden kente göç etmesiyle beraber geniş aileler yerini küçük aile türlerine bırakmışlardır. Çekirdek aile, modern toplumlarda görülen, karı-koca ve evlenmemiş çocuklardan oluşan aile türüdür. Çekirdek aile farklı araştırmacılar tarafından, küçük aile, şehir ailesi, dar aile, modern aile, modern demokratik aile, çağdaş aile olarak da adlandırılmaktadır (Kocacık,1986: 12).

Çekirdek ailede aile genelde iki kuşaktan oluşur ve ailedeki üye sayısı sınırlıdır (Tezcan,1993:128).

Evlenme ile başlayan çekirdek aileler, doğumla beraber aileye yeni üyeler katılmasıyla genişleyip, çocukların evlenip yuvadan ayrılması ile başa dönen ve ebeveynlerin ölümü ile sona eren bir sürece sahiptir (Gökçe,1976: 63).

Geniş aile türüne göre sadece kişi sayısı değil yapısal olarak da birçok farklılıkları bulunan çekirdek ailenin birtakım özellikleri mevcuttur:

Aile bireyleri arasında işbirliğine cinsiyete dayalı olmayan bir iş bölümü bulunmaktadır.

Ebeveynler ve çocuklar arasında duygusallığa dayalı bir bağ bulunmaktadır. Ataerkil veya anaerkil aile tiplerinde görüldüğü gibi aile reisliği bir kişi üzerinden devam etmemekte, ebeveynler arasında paylaşılmaktadır. Çocuk sayısı geniş aile yapılarına göre daha azdır. Geniş ailelerdeki gibi ast-üst arasında uçurumlar yoktur. Aile daha çok tüketici konumundadır (Tezcan,1993:128).

Geniş Aile:

Endüstri devriminden önce sıklıkla karşılaşılan ve kalabalık aile türü olarak karşımıza çıkan geniş aile; aile reisi ve karısı ile birlikte, evli olan erkek çocukları ve onların eşleri, varsa bekâr çocukları ve torunlarının birlikte yaşadığı aile türüdür. Özellikle gelişmemiş ve geçimini tarımla sağlayan toplumlarda görülen ve anne baba ve çocukların dışında birkaç kuşağın birlikte yaşadığı aile türü olarak da tanımlanmaktadır (Gökçe,1990: 217).

Genelde kırsal veya geleneksel toplumları oluşturan ve büyük aile, eski aile, köy aile gibi isimlerle de adlandırılan bu aile türünün bazı özellikleri bulunmaktadır. Akraba çizgisinin baba soyunu takip etmesi, mülkiyet ortaklığı, aile içerisinde yaş ve cinsiyete göre iş bölümü ve aile içerisinde birden çok kandaş karı-kocadan meydana gelmesi bunlardan bazılarıdır (Gökçe,2010: 53).

Geçiş Ailesi:

1950 li yıllarda başlayan sanayileşme kentlerde eğitim ve sağlık hizmetlerinin artması ile birlikte köylerden kentlere göçlerin artmasıyla beraber kentlerin kenar semtlerinde gecekondu adı verilen konutlaşmaların meydana geldiği görülmektedir. Her ne kadar kent yaşamına ayak uydurmaya çalışsa da köyden okumadıkları için gecekondualarda yaşayan

ailelerde köyü ailesinin özelliklerini görmek mümkündür. Bu nedenle bu ailelere gecekondlu aileleri ya da geçiş aileleri denilmektedir (Merter, 1990: 30).

Bir başka tanımda Yasa (1966) geçiş ailesini; birey sayısı köy ailelerine göre daha az sayıda olan, yararlı olduğu kanısında oldukları birtakım köy unsurlarını içerisinde barındıran, bunu yanı sıra yararlı bulduğu bazı kentsel öğeleri benimseyip içselleştirmiş, bir ucu kentte bir ucu köyde olan aileler olarak tanımlamaktadır (Yasa,1966:1)

Geçiş ailesi olarak nitelendirilen bu ailelerin de birtakım ortak özellikleri vardır.

- Bir taraftan çekirdek ailenin özelliği olan kadın ve çocukların özel olmalarına rağmen diğer taraftan babanın otoritesinin devam ettiği görülmektedir.
- Bir taraftan resmi nikâhla evleniyorken diğer taraftan dini esaslar da yeni eve getirmeye dikkat ederler.
- Bir taraftan köylerine dönmek istemezken diğer taraftan köyleri ile bağlarını koparmadıkları gözlenmektedir (Kocacık, 1986: 16).

Parçalanmış Aile:

Boylu ve Öztop'a göre (2013) parçalanmış aileler, ölüm gibi beklenmedik doğan bir vakanın yanında ayrılma sonucu ya da ayrı yaşama gibi sebeplerle aile için dağılma şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bu sebeplerle aile parçalanmasının artmasının neticesinde çocukların ebeveynlerden biri ile yaşadığı aile şekli olarak tanımlanan parçalanmış aile, farklı sebeplerle ortaya çıkabilmektedir. Bu aile tipi genellikle ölüm, boşanma, ayrı yaşama gibi nedenlerle eşlerden birinin ve her ikisinin bulunmadığı ailelerdir (Timur,1972: 27).

Taya'nın (2011) tanımına göre, anne-babanın boşanması veya ikisinden birinin veya ikisinin de vefat etmesinden dolayı tek ebeveyn ve evlenmemiş çocuklardan oluşan parçalanmış aile, bir başka tanımda sosyo-patolojik sebeplerle çözülen ve tek eş ve çocukları da içine alan aile türü olarak belirtilmektedir (Doğan,2008:202).

Anne babanın ayrılması veya farklı sebeplerle aile bütünlüğünün bozulmasından dolayı, çocukların ve mekânın eşler tarafından paylaşıldığı, küçük çocukların annede, büyük çocukların ise mahkeme tarafından ebeveynlerinden birine verildiği aile yapısı da parçalanmış ailedir (Aydın,2000: 45).

Parçalanmış Aile Türleri:

Parçalanmış aile türlerine ilişkin çeşitli sınıflandırmalar mevcuttur. Bu sınıflandırmalardan en çok karşımıza çıkan ise Şentürk'ün (2006) sınıflandırmasıdır. Şentürk ailedeki parçalanma türlerini, ölüm, boşanma ve ayrı düşme olarak ayırmıştır (Herdem ve Bozgeyikli, 2013: 10).

Ölüm: Ölüm, biyolojik, psikolojik, teolojik, hukuki ve sosyolojik gibi birçok boyutu olan bir olgudur. Ölümün sosyal hayatla içi içe olması, toplumsal ilişkiler tarafından şekillenmesi, doğrudan bireyle ilgili olması ve bireyim yaşamında ve sosyal ilişkilerinde toplumsal bir değişimi meydana getirmesinden dolayı sosyolojik bir olgu olarak nitelendirilmektedir (Burcu,2008: 31).

Ölüm olgusu sosyolojik bağlamda ele alındığında ortaya çıkan en önemli kavram yoksunluktur. Yoksunluk, doğal ve ya doğal olmayan kabullenme biçimleriyle, toplumsal etkileşim düzeni içerisinde var olan birinin kaybı sonucu etrafındaki kişilerde ortaya çıkan bir durumdur (Burcu,2008: 32).Burnell ve Burnell (1989), Dershimer(19909, McNeil (1997), Marshall (1998), sevdiği bir bireyin ölümünden sonra ortaya çıkan fizyolojik, psikolojik, davranışsal ve sosyal eksiklik olarak değerlendirmiştir(Akt, Burcu,2008: 32).

Anne ya da baba kaybı sonucu aileleri parçalanan çocuklar çeşitli sorunlarla yüzleşmektedir. Ölümle ortaya çıkan yeni durum ailenin bütünlüğüne yönelik bir dağılma riskini ifade eder (Sezal,2002:175). Eşlerden birinin ya da her ikisinin ölümü sonucunda

parçalanmış ailelerin ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik sıkıntılar yaşamaları kaçınılmazdır. Şentürk (2006)'e göre çocuğun verdiği duygusal tepkiler gelişim düzeyine, ölen ebeveyn ile ilişkilerine, ölüm koşullarına ve ailenin tepkisine bağlı olarak çeşitlilik gösterir. Yavuzer (1986) 'e göre ebeveynlerden birinin ölümünden sonra çocuklarda suçluluk duyabilmekte veya terk edilmiş hissine kapılabilmektedir (Herdem ve Bozgeyikli, 2013: 10).

Ayrılma ve Terk Etme: Şentürk, (2006) aile fertlerinden birinin geçici veya sürekli olarak farklı sebeplerle hastalık yaşamaları veya sakatlık geçirmesi, ailenin doğal afetler yaşamaları, yoksulluk, işsizlik, terör olayları, kan davaları gibi toplumsal olaylar sebebiyle yapılmak zorunda kalınan göçler, eşlerden, başka bir yerde çalışma gibi sebeplerle aileden uzun süreliğine ayrı yaşamak ailenin parçalanmasına sebep olabilmektedir (Akt, Herdem ve Bozgeyikli, 2013: 11). Yine eşlerin geçimsizlik sebebiyle boşanma olmaksızın birinin veya ikisinin evi terk etmesi şeklinde de ayrılık ortaya çıkabilmektedir. Ailenin parçalanmasına neden olan sebepler hem çocuk hem de aile için huzursuz bir ortam ortaya çıkmasına ve aile ilişkilerinde bozulmalara neden olur. Esen (2010), ailede yaşanan ayrılıkların çocuğun hem duygusal gelişimini, hem de onun bedensel, zihinsel ve toplumsal gelişimi de olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir.

Ayrılma ve terk etmenin sebeplerinin en önemlilerinden biri de göç olgusudur. Her ne sebeple olursa olsun göç aileleri fiziksel, sosyal, kültürel olarak, toplumu, aileyi ve kaçınılmaz olarak çocuğu etkisi altına almaktadır (Aydın, Şahin ve Akay, 2017: 10). Göç, ailede, aile içi şiddet uyumsuzluk, yoksulluk gibi birçok probleme neden olmaktadır. Bu problemler fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden en çok çocukları etkilemektedir (Aydın, Şahin ve Akay:2017: 10).

Boşanma: Hukuksal bir kavram olarak boşanma, basit anlamda, evlilik sözleşmesinin mahkeme kararıyla sona ermesidir. Akıntürk (1996) tarafından boşanmanın hukuki boyutu üzerinde durularak boşanma kavramı, yaşamına devam eden eşlerin, evlilik bağlarını mahkeme kararı ile bitirmeleri olarak tanımlanmaktadır (Akt, Uzun, 2013: 12).

Arıkan tarafından yapılan başka bir tanımda boşanma, hukuki olarak başlatılan evlilik kurumunun eşler tarafından aralarında herhangi bir bağ kalmaksızın ortak çocukları üzerindeki hakları mevcut kalarak, eşlerin yeniden evlenmelerine imkan verecek şekilde hâkim kararı ile sonlandırılması olarak belirtilmektedir (Akt, Uzun, 2013: 12).

Psikolojik açıdan değerlendirildiğinde aile birliğinin bozulması ya da dağılmasına sebep olan ve bütün aile bireylerini etkileyen karmaşık bir olgudur. Goldenberg ve Goldenberg, (2002)'e göre boşanma, sadece uyumsuz olan eşlerin ayrılması değil, tüm aile sistemindeki yapının değişmesidir (Akt, Uzun, 2013: 12).

Boşanma sürecinden en fazla kadınlar ve çocuklar olumsuz yönde etkilenmektedir.

Amato(2000)tarafından yapılan çalışmada, boşanmanın problemlili geçen süreç olduğunu çocukların ve yetişkinlerin hayatlarında olumsuz yönde davranışsal, duygusal ve sağliksal değışiklikler olduğunu belirtmiştir (Akt, Çiçek, 2014:106).

Hetherington(1979) ve Amato (1996) tarafından yapılan araştırmalarda, parçalanmış aile çocuklarında, beraber yaşamadıkları ebeveynleri arasındaki ilişkilerin zamanla azaldığını belirtmişlerdir. Ayrıca aynı araştırmada tekrar evlenen annelerin çocukları ile iletişimlerinde daha tutarsız davrandıkları ve çocuklarına disiplin uygularlarken aynı tutarsızlığı sergiledikleri gözlemlenmiştir. (Akt, Çiçek, 2014:106).

Sonuç olarak zikredilen araştırmalar da göstermektedir ki, ölüm, ayrılma, terk edilme veya vefat etme sebepleri ile aile bireyler ve özellikle de çocuklar, gerek, fizyolojik, gerek psikolojik, gerekse sosyal gelişim açısından olumsuz etkilenmekte ve farklı sebeplerle

duygularını paylaşamama, içe kapanma, yalnız kalma ve yalnızlaşma sürecine girebilmektedir.

I.1.2.Yalnızlık

Birçok yalnızlık tanımı yapılmaktadır. Bunlardan en dikkat çekici olanı Weiss'in tanımıdır. Weiss (1973, Akt, Pancar,2009:5), sosyal yalnızlık ve duygusal yalnızlığın birbirinden farklı kavramlar olduğunu vurgulamış ve duygusal yalnızlığı, bireyin çevredeki kişilerle samimi ilişkiler kuramamasından; ancak sosyal yalnızlığın, bireyin ihtiyaç duyduğu arkadaşlık ilişkilerinin olmamasından kaynaklandığını belirtmektedir. Yine başka bir tanıda Weiss (1973) Sosyal yalnızlığı, kişinin sosyal çevresinde ihtiyaç duyduğu arkadaş ilişkilerini kavuşamaması olarak tanımlarken; Mc Whiter (1990) ise bireyin bir toplumdaki veya gruptan uzaklaşması şeklinde tanımlamıştır.

Jones, Hobbs ve Hockenbury (1982, Akt, Pancar,2009:5) ise yalnızlığın fiziksel yakın olmayla alakalı olmayıp, insanların kalabalık bir toplum içerisinde de yalnızlık duygusunu yaşayabileceğini belirtmiştir.

Geçtan (2004) yalnızlığı farklı türleri ile ele almıştır. Ona göre yalnızlığın türleri somut yalnızlık, dışlanmaya dayalı yalnızlık, yabancılaşarak yalnızlık, bireysel tercihlerine bağlı olarak yalnızlık ve gerçek yalnızlık şeklinde değerlendirilmiştir (Akt, Pancar,2009: 13).

Yalnızlık üzerine bir model geliştiren Peplau ve Perlman'ın (1998) tanımında bu kavram, bireyin ulaşmak istediği sosyal ilişki ile mevcut durumdaki sosyal ilişkilerinin arasındaki fark sonucunda ortaya çıkan ve bireyin hoş olmayan bir psikolojik durum yaşamasına neden olan kişisel bir durum şeklinde değerlendirilmektedir. Bu yaklaşıma

göre bireyin yaşadığı yalnızlık ve sosyal izolasyonun sebebi, sosyal ilişkiler için duyduğu istek ve arzusunun yüksek olmasıdır (Peplau ve ark. 1979: 3-4).

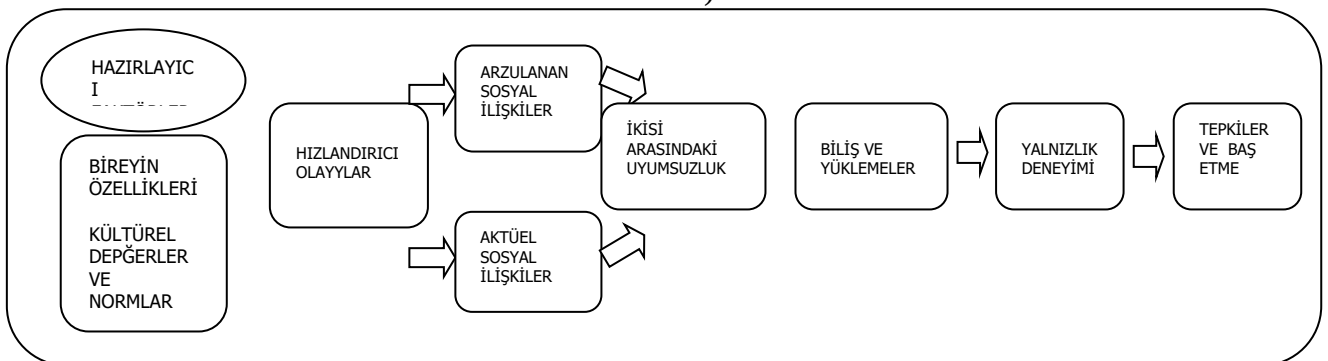
Hedeflenen sosyal ilişkiler ile mevcut sosyal ilişkiler arasındaki uyumsuzluğu yalnızlık olarak değerlendiren Peplau ve Perlman (1982),yalnızlığın, öznel bir fenomen olması, kişiye acı vermesi ve bireyin toplumsal ilişkilerindeki yetersizliğinden kaynaklanması gibi özellikleri bulunmaktadır (Çakır,2011:132).

Perlman ve Peplau (1998), aşağıdaki şekilde hem bireysel hem de toplumsal sonuçları ve ürünleri olan yalnızlığı, kişisel farklılık değişkeni olarak model oluşturmuşlardır (Akt, Çakır ve Çakır, 2011:133).

Şekilde de görüldüğü gibi Peplau ve Perlman hem toplumsal hem de bireysel çıktıları olan yalnızlık kavramını hazırlayıcı faktörlerden ele alarak, hızlandırıcı etkileri, yalnızlık tanımında belirttiği uyumsuzluk ve çıktıları ile birlikte model haline getirmiştir (Perlman ve Peplau 1998: 572).Yalnızlık olgusuna toplumsal perspektiften bakıldığında yalnızlığın toplumsal çıktıları üzerinden tanımlamalar yapılmaktadır.

Bir diğer tanım da sosyal ya da ilişkisel yalnızlık kişinin kendisini bir gruba veya bir topluma ait hissedememesi ya da yaşadığı topluluktan ya da gruptan kendini yabancı (Demir, 1989)hissetmesi olarak tanımlanabilmektedir (Yaşar, 2007: 238).

Şekil-1: Perlman ve Peplau (1998) Yalnızlık Modeli (Akt, Çakır ve Çakır, 2011:133).

Yalnızlık olgusunu daha iyi irdeleyebilmek için her ne kadar aralarında küçük farkları olsa da yukarıda da ifade edildiği üzere bu kavramı yabancılaşmak ve sosyal yalıtılmışlık kavramları ile birlikte ele almak gerekir. Cevizci (2000) çağdaş sosyoloji bağlamında, yabancılaşma kavramı ile ifade edilen şey bireyin kendisine, içinde yaşadığı topluma, çevreye ve diğer bireylere karşı duyduğu yabancılık hissi olarak tanımlamaktadır. En genel anlamıyla yabancılık diğer bireylerden ayrılık ve samimi ilişkilerden yoksun kalma duygusudur. Yaşadığı topluma karşı yabancılaşan birey sonuçta içine kapanarak yalnızlaşmaktadır. Yabancılaşma bireyin şahsi kişiliğine yönelik olabileceği gibi diğer bireylere de yönelik olabilir (Budak, 2003: 970). Yabancılaşma adım adım devam eden bir süreçtir ki önce birey kendine, daha sonra topluma karşı yabancılaşması şeklindedir. En son olarak da toplumsal kurumların kişilere karşı yabancılaşması şeklinde meydana gelir. Bu da sosyal yalıtılmışlığın sebebidir. Yalnızlık kavramı ile birlikte kullanılan sosyal yalıtılmışlık ise fiziksel anlamda diğer bireylerden ayrı kalma anlamında olmayıp kalabalık topluluk arasında yaşanan yalnızlıktır. Öyle ki kişi sadece toplumun bir üyesi olarak görünmekle sosyal bir varlık olarak hissetmez. Onu toplumsal kılan diğer bireylerle yaşamı paylaşabilmesidir (Yaşar, 2007: 238). Bu konuyla bağlantılı olarak Greenwood (2008) sosyal yalıtım kavramını; kendi çalışmalarında pasif ve aktif sosyal yalıtım olarak iki başlık altında değerlendirmiştir. Pasif izolasyon kavramı kaygı utangaçlık ve toplumsal ilişkilerde aşırı duyarlılık gibi nedenlerle bu gibi ortamlardan bireyin kendisini kasıtlı olarak geri çekme olarak; aktif yalıtım ise kişinin, grubun sorumluluklarını yerine getirememesinden dolayı diğer grup üyelerince grubun dışına çıkarılması olarak açıklanmaktadır.

I.1.3.Akademik başarı:

Çalışmada belirtilen akademik başarı kavramı öğrencinin 2017-2018 eğitim-öğretim yılı 1. döneminde aldığı notların ağırlıklı ortalamasıdır. Ağırlıklı not ortalaması, öğrencinin derslerden elde ettiği notların haftalık ders saati ile çarpılıp sonuçların haftalık toplam ders saatine bölünmesi ile elde edilir.

I.1.4.Devamsızlık Sayısı:

Öğrencinin 2017-2018 eğitim-öğretim yılı 1. döneminde okula, raporlu, sevkli veya izinli durumların dışında özürsüz olarak devam etmediği, yarım ve tüm devamsızlıklarının toplamı olarak değerlendirilmektedir.

II. BÖLÜM: YAPILAN ARAŞTIRMALAR VE KURAMSAL TEMELLER

Bu bölümde yalnızlık, sosyal yalıtılmışlık ve yabancılaşma kavramları ele alınacak, aile kavramı, aile sosyolojisi kuramları tarafından nasıl ele alındığı değerlendirilecektir.

II.1.Yalnızlık ve Yabancılaşmayı Açıklayan Kuramlar

Yukarıda belirtildiği gibi yalnızlık olgusunu daha iyi irdeleyebilmek için yabancılaşmak ve sosyal yalıtılmışlık kavramları ile birlikte ele almak gerekir.

Bir kavram olarak yabancılaşmayı ilk ortaya atan J.J. Rousseau'dur. Ancak felsefe alanında yabancılaşma kavramı ilk defa Hegel tarafından ele alınmıştır (Kılıç, 1984: 14).

Hegel'e göre varlık, diyalektik yöneme göre sürekli olarak ilerleyen bir süreçtir ve varlık bu süreçte ilerleme sürecinde sürekli olarak gelişir (Bozkurt 2009: 51). Gelişme sürecinde bulunan temel ilke, mutlak. Akıl veya Geist'dir. Hegel'in diyalektiğine göre ilk aşamada geist dışarıya açılmamıştır ve kendi başıdır. Bu süreçte geistin kendini bilmesi ve öz bütünlüğünü kazanması gerekmektedir (Bozkurt 2009: 52). Bundan sonra geist kendini gerçekleştirmek için ilk adımı atacak özünden kopacak ve başkası olacaktır. İşte bu süreç yabancılaşma süreci olarak belirtilmektedir. Geistin kendini gerçekleştirebilmesi için de bu yabancılaşma sürecini tamamlaması ve nesnelleşmesi gerekmektedir (Copleston 1985: 60-62).

Hegelin aksine yabancılaşmayı teolojiden antropolojiye kaydıran isim Feuerbach'dır. Feuerbach' a göre Tanrı bireyin Tanrı'yı kendi kendisine nesnelleştirmesi sonucu ortaya çıkar. Ona göre bireyin kendisine yabancılaştığı nokta da tam burasıdır. İnsan bir taraftan kendi dünyasını nesnelleştirerek Tanrı'ya ulaşırken diğer taraftan kendine yabancılaşmaktadır (Feuerbach 2004: 51).

Yabancılaşma kavramını ilk defa somut boyuta taşıyan ve bilinçli olarak dikkat çeken ilk düşünür ise Karl Marx olmuştur (Kılıç, 1984: 16). Yabancılaşmanın çelişkiler sonucu ortaya çıktığını vurgulayan Marx'a göre toplumun düzeninin belirlediği birey ile kişinin özü çelişerek de birey kendi özüne yabancılaşmaktadır. Aynı şekilde Marx'a göre üretim biçiminin kendi koşullarını oluşturduğu süreçte bütün bireyler doğal olarak yabancılaşmaktadır. Yani o kişinin varlığı o toplumun nesnel kurallarıyla çelişmektedir diyerek yabancılaşmanın kaynağının çelişki olduğunu ortaya koymaktadır (Tolan, 1980: 145).

Yabancılaşmanın toplum kaynaklı olduğundan yola çıkan Kierkegaard'a göre kişiyi toplumsallığa götüren şey sorumluluktan kaçmasıdır. Diğer taraftan toplum ise kişinin, kişiliğini ahlakını ve doğruluğunu ortadan kaldırır. Böylelikle toplum bireyi birey olmaktan kopararak kendisine yabancılaşmasına yol açar (Bayat, 1996: 38).

Horney yabancılaşma kavramını gerçek benlikten vazgeçme sonucunda ortaya çıkan kimlik kaybı duyguları ve kişiliksizleşme olarak tanımlamıştır (Horney, 1994: 167). Bireysel belleğin uygun olmayan koşullar tarafından çarpıtılmış, yabancılaşmış bir hayata sürüklemektedir (Horney, 1994: 71). Marx a göre yabancılaşmanın nedeni toplum düzenidir. Çünkü bireyin ilişkilerini toplumsal ve ekonomik güçler belirler. İnsan ancak toplumsal düzen değişikliğinde yabancılaşmaktan kurtulur ve özüne döner (Tolan, 1980: 142). Horney yabancılaşmayı bireysel ve toplumsal sürecin birlikte neden olduğu bir bozukluk olarak tanımlar. Horney'e göre toplumsal yaşam sürecinde kişiselliğini koruyabilen insan normal insan ancak edilgen konuma gelen insan ise yabancılaşmış birey olarak tanımlanır (Horney, 1989: 314). Mills e göre çocukluk döneminde ilk sosyalleşme ile elde edilen sosyal etkenlerin de belirlenmesi ile oluşan ruhsal yapı bireyin etrafındaki

nesnelerle arasındaki ilişkilerin de edilgen kaldığı oranında yabancılaşma süreci içerisinde sağlıklılaşır ve bozulur (Tolan, 1980: 165).

Bir başka tanımda çelişki üzerine yoğunlaşan Davidov ‘a göre (1990) kişinin varlığını toplumsal yapı belirler ve bu sosyal ve toplumsal süreçte gerçekleşen insanın varlığı da insanın özüyle çelişmektedir. İşte bu ilişkilerin çelişmesi sürecinde ruhsal açıdan zarar görmüş ve özü çarpıtılmış yani yabancılaşmış insan türü meydana gelmektedir (Akyıldız, 1998: 165).

Yabancılaşmada hegemonyanın etkisini ön plana çıkaran Marcus, kişilerin kendi bilinç ve keşif edici güçlerine ve kendi aralarında kolektif kişisel özlerine yabancılaşması ve üzerlerinde hâkimiyet kuran, kendi kişiliğinden uzaklaştıran Hegemonyanın tutsağı haline gelmesi ve kişilerin yabancılaşmış varlıklar tarafından ele geçirilmesini yabancılaşma olarak tanımlamaktadır (Nauratil, 1985: 18).

Uygarlaşmanın bir sonucu olarak değerlendiren Marcus yabancılaşmayı uygarlığın beraberinde getirdiği ruhsal bir sakatlık olarak değerlendirmektedir (Fromm, 1961: 55).

II.2.Aileyi Açıklayan Kuramlar

Sosyolojinin alt dallarından biri olan aile sosyolojisi, aile ilişkileri aile sistemleri aile organizasyonları gibi aile ile toplumun geri kalan sistemleri ve gruplar arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalıdır. Aile sosyolojisi alanındaki Çalışmalar 1859 yılında Darwin’in Türlerin kökeni adlı eserinin yayınlanması ile başlamaktadır. Bu dönemde ailenin evrimi ve kökeni araştırılmış karşılaştırmalı yöntem kullanılarak tarihsel kayıtları incelenmiş ve ilkel dönemlerde aile yapıları aile örüntüleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır (Yazan, 1990: 456).

Sosyal reform döneminde ise evrimci çalışmalarda kullanılan karşılaştırmalı gözlemin yanı sıra objektif veri toplama araçlarının geliştirilmeye başlandığı görülmektedir. Bu dönemde gayrimeşruluk boşanma fahişelik çocuk işgücü yoksulluk gibi konulardan çalışmaların arttığı toplumdaki dalgalanmalar aile problemleri ve aile içi ilişkilerin keşfedilmeye çalışıldı görülmektedir (Nock, 1987: 7).

Bilimsel araştırma döneminde ise 1926 yılında Burgessın aileyi kişiler arası etkileşim birimi olarak tanımlaması ile birlikte aile içi ilişkiler eş seçimi bireyler arasındaki uyum ve etkileşim üzerinde durulmuş aile somut ve deneysel araştırmalar konusu haline gelmiştir (Eshleman,1988: 66).

II.2.1.Yapısal Fonksiyonel Yaklaşım

Stuart'a (2004) göre Sosyal bütünlüğü oluşturan temel unsurlardan birinin aile olarak kabul eden yapısal fonksiyonel yaklaşıma göre aile toplum için belli başlı görevleri yerine getirir. Aileyi açık bir sosyal sistem olarak tanımlayan bu yaklaşım aile kurumunun toplumu oluşturan diğer alt kurumlarla etkileşiminin aile yapısını araştırma ve fonksiyonlarının aile yapısına nasıl etkilediğini açıklamaya çalışmaktadır. Bu kurama göre aile sosyolojisi; aileyi etkileyen iç ve dış güçleri kapsayan, aile süreçlerini anlamak ve üretim, çocukların sosyal izolasyonu, fiziksel ve fizyolojik ihtiyaçlarının karşılanması gibi ailenin temel fonksiyonlarını incelemeyi kapsamaktadır

Yapısal fonksiyonel yaklaşıma göre aileye düşen en önemli görev mensubu olan bireyleri yetiştirilmesidir ki; o bireylerin yetiştirilmesi toplumun geleceği için oldukça önem arz etmektedir. Bundan dolayı diğer kurumların devamlılığı için aile kurumunun en önemli çıktısı olan çocuk önem arz etmektedir. Aile toplumdaki ekonomik kültürel ve sosyal üretimin devamını sağlamaktadır. Ailenin başlıca iki temel işlevi vardır: bunlardan birincisi çocukların meydana geldikleri toplumun kültürel ölçütlerden öğrendikleri birincil

toplumsallaşma süreci, ikincisi yetişkin aile üyelerinin duygusal olarak desteklenmesinde ailenin görevini tanımlayan kişiliğin dengelenmesi sürecidir (Giddens,2005: 173).

II.2.2.Sosyal Çatışma Yaklaşımı

Toplumdaki güç kaynakların yönetimi üzerinde odaklanan çatışma kuramı, aileyi de bu çerçevede değerlendirmiştir. Diğer kuramların aksine bir çatışma üzerine odaklanan bu kuramdan ailede çatışma kavramı patolojik bir problem olarak değil kişiler arası ilişkilerin doğal bir sonucu olarak görülmektedir.

Çatışma kuramı açısından en önemli kavram güç kavramdır. Aile açısından da değerlendirildiğinde ailedeki çatışmaların kaynağını güç kaynaklarının yönetimi oluşturur.

Leslie Korman'a (1989) göre eşler arasındaki şiddet, aile içi problemler, evlilik sorunları çatışma kuramının temel araştırma konularını oluşturmaktadır. Aile kurumu içerisinde bulunan otorite hiyerarşisi çatışmalara yol açar. Bu kuram da çatışmanın ailede negatif sonuçları olacak kadar pozitif sonuçlarını da olabilir. Diğer taraftan ailede çatışmanın olmayışı, ailenin mutlu ve başarılı olduğunu göstermemektedir.

II.2.3.Sembolik Etkileşim Yaklaşımı

Aileyi, karı koca ve çocuklar arasındaki etkileşim açısından inceleyen sembolik etkileşimci Amerikan sosyologları, insanların diğer insanlarla kurduğu iletişim ve etkileşim üzerine yoğunlaşmaktadırlar.

Sembolik etkileşimciler çocuğu, ailenin üyesi olan boş bir levha olarak görürler. Çocuklar; ailelerin çocuklara aktardığı değerler, normlar ve sembollerle sosyal bir varlık niteliği kazanırlar. Çocuklar sosyalleşme sürecinde diğer bireylerden nasıl etkileneceklerini, onları nasıl etkileyeceklerini ve onlar tarafından nasıl kabul

edileceklerini tasarlarlar ve öğrenirler. Cooley bunu, benlik bilinci geliştirme süreci olarak nitelendirir (Leslie-Korman,1989).

II.2.4.Feminist Yaklaşım

Feminist yaklaşımın aileye ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, temel konuları aile içerisinde kadın olmuştur. Aralarında ufak farklılıklar da olsa bütün feminist kuramların en temel eleştirileri ailedeki ataerkilliktir. Feminist yaklaşıma göre kadın, toplumsal hayatta olduğu gibi aile içi ilişkilerde de eşit ve özgür bir konumda olmalıdır.

II.2.5.Sistem yaklaşımı

Sistem yaklaşımı aileyi sosyal bir sistem olarak nasıl işlev gördüğü konusunu ele alır. Buckley (1967) sistemi her bir elemanın diğerleriyle birlikte belirli bir ilişkisinin olduğunu ve bu ilişkini neden sonuç örüntüsü içerisinde doğrudan veya dolaylı parça veya elemanların bir kompleksi olarak tanımlamaktadır. Allender'e göre(2005) ailenin fonksiyonlarına açıklamaya çalışan sistemlerin beş özelliği vardır: Bunlardan birincisi iç bağımlılık, aile üyelerinden her birinin diğer üyelerine bağımlılığı mevcuttur ve bundan dolayı her bir üyenin yaptığı fiil diğer üyelerin fiillerini etkilenmektedir. İkincisi, Gülerce'ye (1996) göre aile sınırları, aile bir sistem olarak üyelerine sınırlar koyar ve o aileyi diğer ailelerden ayıran en temel özellik kendilerine özgü olan sınırlarıdır. Üçüncüsü enerji değişimidir, bir sistem olarak aile çevresi ile bilgi ve materyalleri değişerek fonksiyon göstermeye çalışır. Enerji değişimi bu süreçte ifade edilir. Dördüncüsü Yörükoğlu'na (1994) göre uyumlu davranış; aileler kendi içerisinde denge arayan ve uyum gösteren sistemlerdir. Uyumlu davranış aileler kendi içerisinde denge arayan ve uyum gösteren sistemlerdir (Yörükoğlu, 1994). Beşincisi yine Gülerce'ye (1996) göre amaca

yönelik davranış; her ailenin kendine özgü bir amacı vardır bu amaç üyelerin kendi gelişimlerine yardımcı olacak sosyal ve fiziksel ortamı kurmak ve sürdürmektir.

Sistem yaklaşımı aile bireylerinin herhangi birisinin sebep olduğu bir hareket bu hareketi başlatan kişi dahil olmak üzere tüm aile üyelerinin davranışlarına etkilediği dairesel, döngüsel nedensellik ilkesine dayanır (Doğan,2000:169).

II.2.6.Kurumsal ve Tarihsel Yaklaşım

Kurumsal ve tarihsel yaklaşım, tarihsel karşılaştırmalar veya kültürel farklılıklar üzerine dayandırılan bir metodolojidir. Aile kurumunun diğer kurumlarla olan ilişkilerini gözünde bulunduran kurumsal yaklaşım, bütünselci bir bakış açısıyla aileyi, diğer toplumsal kurumlarla ilişkilerini göz önünde bulundurarak değerlendirir.

Başka bir deyişle, kurumsal ve tarihsel yaklaşım aileyi, bütünsel olarak içinde bulunduğu toplum ile ilişkileri çerçevesinde değerlendirir. Ailedeki değişimi, tarihsel karşılaştırmalar yaparak zamana ve mekâna göre değişimler ile ilişkilendirir. Bu yaklaşımda aile ve evlilik kurumu, onu oluşturan parçalarla birlikte bir organizma olarak bütünsel bir toplum içerisinde gerçekleştirmektedir (Sayın, 1990: 2).

II.2.7.Mübadele Kuramı

Genel anlamda bir alışveriş üzerine odaklanan mübadele kuramı aile bağlamında değerlendirildiğinde, karı-koca arasındaki ilişkilerle ilgilenmektedir.

Sosyal mübadele kuramı, yaş, ırk, cinsiyet, sınıf gibi belli soysal koşullar içerisinde, evlilik, cinsellik, istihdam gibi ürünlerin ortaya çıkma sebepleri üzerinde dururlar ve açıklamaya çalışırlar (Eshleman,1988: 59).

Evlilik kurumunun, bir mübadele ve alışveriş üzerine kurulu olduğu düşüncesi, bu kuramı aile ile doğrudan ilişkilendirmektedir. Mübadele kuramı sosyologları boşanma, anne baba çocuk ilişkisi, eşler arası ilişkiler, eş seçimi, evlilik gibi konularda araştırma yapmışlardır. Shornack'a göre (1987) Levi Strauss analizinde eşler arasında mübadelenin güçlenmesini iş bölümü ve ekonomik zorunluluğuna bağlamaktadır.

II.2.8.Gelişimsel Yaklaşım

Organizmacı bir bakış açısıyla aileyi değerlendiren gelişimsel yaklaşıma göre aile büyür, gelişir ve zamanla değişir. Aile kurumu evlilikle başlar ve son eşin ölümü ile son bulur. Bu yaklaşıma göre aile; yaşam döngüsü çerçevesinde, aile üyelerinin değişen rolleri ve görevleri ile açıklanır.

Temel kavramları aile, yaşam döngüsü ve gelişimsel görevler olan gelişimsel yaklaşıma göre aile sosyolojisi, aile davranışlarının üç boyutunu odaklanır. Leslie ve Korman'a (1989) anne babaların rol beklentileri sebebiyle gelişimsel görevlerde değişim, çocukların rol beklentileri sebebiyle değişim ve yaşam döngüsündeki değişikliklerle kültürel bir ünite olarak gelişimsel görevlerde değişimdir

II.3.Türkiye’de yapılmış Çalışmalar

Yalnızlık konusunda sosyal psikoloji, ilahiyat, sosyoloji gibi birçok alanda çalışmalar yapılmıştır.

Aral, Gürsoy ve Bıçakçı tarafın da 2005 yılında yapılan çalışmada, yetiştirme yurdunda kalan ve ergenlik döneminde bulunan kız öğrencilerin yalnızlık düzeyleri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Kayseri İlinde eğitim-öğretime devam eden 100 kız öğrenci ile yapılan çalışmada, UCLA yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yetiştirme yurdunda kalan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin diğer öğrencilerden

yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yetiştirme yurdunda kalma nedenlerinin ve gelme yaşının da yalnızlık düzeyleri arasında farklılık oluşturduğu; ebeveynlerinden biri ile veya akrabaları ile görüşmelerinin yalnızlık düzeyleri arasında bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Aral, Gürsoy ve Bıçakçı, 2005: 1).

2009 yılında Pancar tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında tam aile ve parçalanmış aile çocuğu olan ergenlik dönemindeki bireylerin, yalnızlık düzeyleri farklı değişkenler açısından ele alınmıştır. Adan ilinde eğitim-öğretime devam eden 452 öğrenci ile yapılan çalışmada öğrencilere UCLA yalnızlık ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet ve sınıf düzeyine göre öğrencilerin yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yokken, akademik anlamda başarılı olan, yakın arkadaş sayısı 9'dan farklı olan, aile ve arkadaş ilişkilerinden memnun olan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin diğer öğrencilere göre anlamlı derece olumlu yönde farklı olduğu gözlemlenmiştir (Pancar, 2009: 3).

2009 yılında Özatça tarafından yapılan araştırmada, aile işlevlerinin ergenlik dönemindeki bireylerde sosyal ve duygusal yalnızlığı yordayıp yordamadığı ortaya koyulmuştur. Araştırma 2007-2008 eğitim- öğretim yılında Adıyaman İlinde eğitim- öğretime devam eden 504 lise öğrencisi ile yürütülmüştür. Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği ve Aile Değerlendirme Ölçeğinin kullanıldığı çalışmada ailenin genel işlevi, duygusal tepki verebilme ve problem çözme işlevlerinin duygusal yalnızlığın yordayıcısı olduğu, iletişim, rol dağılımı ve davranış kontrolü işlevlerinin ise sosyal ve duygusal yalnızlığı yordama konusunda anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Özatça,2009: 1).

2011 yılında Çakır ve Çakır tarafından yapılan çalışmada, insanların televizyon izleme davranışlarının, yalnızlığa bağlı olarak hangi doyumunu elde ettiklerini ortaya

koymayı amaçlamışlardır. UCLA yalnızlık ölçeği kullanılan bu çalışmada elde edilen verilere göre, yalnızlık düzeyi ile televizyon izleme süreleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yalnızlık düzeyleri yüksek olan bireylerin, televizyonda en çok magazin programı, diziler ve sinema filmleri izledikleri belirlenmiştir. Yalnızlık duygusu yaşayanların; arkadaşlık ve kaçış, zaman geçirme ve alışkanlık, eğlence ve sosyal etkileşim ihtiyaçlarını karşılamak için televizyon izledikleri sonucuna ulaşılmıştır (Çakır ve Çakır, 2011:1).

2014 yılında Seçim, Alpar ve Algür tarafından Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu'na devam eden öğrenciler üzerinde yapılan araştırmada, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri farklı demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmada Ucla yalnızlık ölçeğinin 348 uygulanmış ve öğrencilerin %54'ünün yalnızlık düzeylerinin ortalamanın üstünde çıktığı gözlenmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre de öğrencinin yalnızlık düzeyi il, devam ettiği bölüm, öğrencinin eline geçen aylık gelir, kişisel bilgisayarının olup olmaması ve internete bağlanma imkanının olup olmaması arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Seçim, Alpar ve Algür,2014: 1).

2014 yılında Galioğlu tarafından yapılan çalışmada, yetişkinlerde, aile işlevleri ile yalnızlık ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi' ne devam eden 512 öğrenci ile yapılan araştırmada, Aile Değerlendirme Ölçeği, Beck Umutsuzluk Ölçeği, Ucla Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ailenin genel işlevleri ve gereken ilgiyi gösterme boyutunun yalnızlığı yordadığı; problem çözme, iletişim, roller, davranış kontrolü ve duygusal tepki verebilme işlevlerini ise yalnızlığı yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır (Galioğlu,2014: 1).

Doğan ve Karakuş tarafından 2015 yılında yapılan araştırmada lise öğrencilerin duygusal ilişkilerinde, aile ilişkilerinde ve sosyal ilişkilerinde yaşadıkları yalnızlıklarının sosyal ağ sitelerini kullanmalarını yordayıp yordamadığı incelenmiştir. Devlet liselerine devam eden 496 öğrenci üzerinde yapılan araştırmada, Sosyal-Duygusal Yalnızlık ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, sosyal ağları kullanmanın yordayıcısı olarak, romantik ilişkilerde ve aile ilişkilerinde yalnızlık olarak tespit edilmiştir. Ancak sosyal ilişkilerdeki yalnızlığın, sosyal ağ sitelerini kullanmayı yordamadığı gözlemlenmiştir (Doğan ve Karakuş, 2015: 1).

Atlı, Keldal ve Sonar tarafından 2015 yılında ele alınan çalışmada, öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ve yabancılaşma duygularının farklı değişkenler açısından incelenmiştir. 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi'ne devam eden 403 öğrenci ile yapılan araştırmada, erkek öğrencilerin yalnızlık seviyelerinin daha yüksek olduğu ve okuduğu bölümden memnuniyeti olmayan öğrencilerin yalnızlık duygusunu daha fazla yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine aynı araştırmada, yalnızlık duygusu ile yabancılaşmanın boyutları olan, yalıtılmışlık ve güçsüzlük arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilirken, kuralsızlık arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir (Atlı, Keldal ve Sonar, 2015:1).

Bayraktar tarafından 2016 yılında yapılan çalışmada ergenlik döneminde bulunan tek ebeveynli çocuklarda algılanan yalnızlık düzeyleri ile öfkelerini ifade etme şekilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Betimsel araştırma yöntemlerinde biri olan ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, İstanbul'un Anadolu yakasında ikamet eden ve ebeveynlerinden birini kaybetmiş, anne-babası ayrılmış veya herhangi bir sebeple anne-babaları birbirinden ayrı yaşayan aile çocukları ile çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, parçalanmış aile çocuklarının algıladıkları yalnızlık düzeyleri ile sürekli,

öfke ve öfkelerini ifade etme şekilleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Bayraktar, 2016:1).

Certel, Yakut, Yakut ve Gülsün tarafından 2016 yılında, Ankara Polatlı İmam Hatip Ortaokulunda eğitim-öğretime devam eden 144 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. UCLA yalnızlık ölçeği kullanılan araştırmada, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri ile cinsiyet, yaş, sınıf, aile ve okul ortamından memnuniyet, akademik başarı gibi değişkenler açısından incelenmiş, ancak bu değişkenler ile yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Certel, Yakut, Yakut ve Gülsün, 2016:1).

2017 yılında Çelikkaleli ve Tümtaş tarafından yapılan üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada, sosyal dışlanma ile saldırganlık davranışı arasındaki ilişkide yabancılaştırmanın rolü araştırılmıştır. 546 üniversite öğrencisi ile yapılan araştırmada Sosyal Dışlanma Ölçeği, Sosyal Yabancılaştırma ölçeği ve Saldırganlık ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlar değerlendirildiğinde, üniversiteye devam eden öğrencilerde saldırganlık davranışı ile sosyal dışlanma arasında ve sosyal yabancılaştırma arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulgularına ulaşılmıştır (Tümtaş ve Çelikkaleli, 2017:1).

2018 yılında Anuştekin tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında, ortaöğretime devam eden öğrencilerin yalnızlık düzeyleri ile tanrı algıları arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik araştırma yapılmıştır. Mardin ili Kızıltepe ilçesinde ortaöğretime devam eden 748 öğrenci üzerinde yürütülen çalışmada, UCLA yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre öğrencilerin yalnızlık düzeyleri ile Tanrı algıları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Anuştekin,2018:1).

II.4.Dünya’da Yapılmış Çalışmalar

Amato ve Keith tarafından 1991 yılında yapılan araştırmada, boşanmış aile çocuklarının psikolojik ve sosyal uyum, benlik saygısı, akademik başarısı ve anne-baba ilişkileri incelenmiştir. Çalışmada, boşanmış aile çocuklarının, diğer çocuklara göre akademik başarılarını düşük olduğu, benlik saygıları, psikolojik uyumları ve sosyal uyumlarının zayıf olduğu ve ebeveyn ilişkilerinde problem yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Akt, Uzun, 2013: 66).

2000 yılında Amato tarafında yapılan araştırmada boşanmanın çocuklar üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yapılan araştırma, boşanmış aile çocuklarının, diğer çocuklara göre akademik başarı, psikolojik durum ve sosyal ilişkiler açısından daha fazla problem yaşadıklarını ortaya koymuştur (Akt, Uzun, 2013: 66).

2001 yılında Kim tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin sosyal ilişkileri ile yalnızlık düzeyleri, depresyon düzeyleri ve cinsiyetleri arasındaki ilişki incelenmiştir. 452 öğrencinin katıldığı çalışmada kız öğrencilerin, erkek öğrencilere sosyal çevrelerinin daha geniş olduğu, diğer taraftan erkek öğrencilerin sosyal ilişkilerinden daha memnun oldukları gözlemlenmiştir. Cinsiyete göre depresyon düzeyleri ve yalnızlık düzeyleri incelendiğinde, kız öğrencilerin depresyon düzeyleri ve yalnızlık düzeylerini yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akt, Galioğlu,2014: 64).

2004 yılında Ponizovsky ve Ritsner tarafından yapılan araştırmada yalnızlık, sosyal destek ve psikolojik problemler arasındaki ilişki incelenmiştir. 386 yetişkin üzerinde yapılan araştırmada, yalnızlık düzeyi ile psikolojik sıkıntılar arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, yalnızlık ile sosyal destek arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgularına ulaşılmıştır(Akt, Galioğlu,2014: 65).

2004 yılında Lunskey tarafından yapılan araştırmada psikolojik danışma merkezine gelen 98 danışman üzerinde yaptığı araştırmada, intihar olgusunu incelemiştir. Danışanlarla yapılan görüşmeler sonucunda, yalnızlık seviyeleri yüksek olan bireylerin, duygusal destek seviyelerinin düşük olduğu gözlemlenmiştir. Aynı araştırmada yalnızlık duygusunun intihar sürecinde önemi bir risk faktörü olduğu ortaya konulmuştur (Akt, Özatça, 2009: 83).

2006 yılında Bogaerts, Vanheuleve Desmet tarafından yapılan araştırmada yalnızlık duygusu ile, akran ve ebeveyn bağlanması arasındaki ilişki incelenmiştir. Psikoloji mezunu 440 birey üzerinde yapılan araştırmada, duygusal yalnızlığın ebeveyne bağlanmaya olan katkısının zayıf olduğu; akran bağlanma şekline de anlamlı bir katkısının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Akt, Pancar,2009: 44).

III. BÖLÜM: YÖNTEM

III.1.Problem

Sosyal bilimcilerin bazılarının ailevi işlevlerinin yanında anlamının ve konumunun değişmesinin toplumun yapısında bir kargaşa oluşturduğu yönünde düşüncelere sahiptirler. Özellikle son dönemde evliliğe yüklenen anlamın, önemini kaybetmesi ve evliliğin anlamını yitirmesi; evliliğe verilmesi gereken önemi azaltmış, evlilik yerine nikâhsız birliktelik komün yaşamı sürme gibi alternatif gibi görünen birlikte yaşama şekilleri ortaya çıkmaya başlamıştır.

Yapısal fonksiyonel yaklaşıma göre ailenin üstlendiği görevlerden en önemlisi Toplumun geleceğini oluşturan bireyin yetiştirilmesidir (Şahbudak,2016: 54).

Ailenin oluşturulmasında temel teşkil eden evlilik kurumunun dönüşümü aileyi de kökten değiştirmiştir. Evliliğin getirdiği sorumlulukları yük olarak gören bireyler günümüzde evliliğin getirdiği sorumluluklardan nikâhsız veya evlilik bağı olmadan oluşturdukları birlikte yaşama formülleri içerisinde kolaylıkla olabilmektedirler. Beraberliklerin kolaylıkla bitirilebilmesi ve parçalanmış ayakların çoğalmasın bu dönüşüm sonucunda ortaya çıkmaktadır (Subaşı, 2014: 107). Toplumda meydana gelen bu değişimin aile kurumuna yansması sonucunda ortaya çıkan bir başka problem alanı ise yetişmekte olan neslin eğitimi toplumsallaşması açısından ailenin yerine getirdi işlevlerin aile dışında sosyal medya modern eğitim kurumları ve daha başka toplumsal kurumların yerine getirmeye başlamasıdır. aile içerisinde Sıkı güvene dayalı sağlam bağlar ve ilişkiler içerisinde çocuklara eğitim verilmesinin ve çocukların toplumsallaşmasının topluma kazandırılmasının önemini toplumun devamı kültürel değerlerinin aktarılması toplumsal düzenin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır (Sarı,2016: 97).

Günümüzde ailenin çocuklarının sosyalleşmesi, çocukların toplumun bir bireyi haline gelmesi ve eğitimi yönünde özellikle ahlaki toplumsal ve kültürel normların aktarılması anlamında İşlevinin zayıflaması birçok problemi beraberinde getirmektedir. Ergenlerde ve gelecek nesillerde kimlik bunalımı, kuşak çatışması, toplumsal uyumsuzluk ve madde bağımlılığı, ahlaki çöküntüye ve toplumsal kayıtsızlık, bireycilik gibi anormal durumların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Akın, 2014: 219-234).

III.2.Araştırmanın Gerekçesi

Yalnızlık, batılı araştırmacılar ve yerel kaynaklar dikkate alındığında farklı tanımlamalarla açıklanmaktadır. Bu konuda Koçak (2003) tarafından aktarılan Nervlana ve Gross (1976) Wenz (1977) Weeks, Michelaj, Peplau, Bragg(1980) yaptığı çalışmalara göre birçok psikolojik ve sosyal açıdan bireyin üzerinde risk oluşturan yalnızlık ile bazı duygu durumları arasında ilişki olduğu gözlemlendiği aktarılmaktadır. Araştırmacılara göre bu ilişkiler yalnızlık ile doyumsuzluk, mutsuzluk, kaygı, utanma, anlaşılamama, yabancılaşma, yalıtım, alkolizm, intihar eğilimi, depresyon ve suça yönelme arasında İlişki olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında yapılan araştırmalarda atılganlık riske girme benlik saygısı ve kendini açma ile yalnızlık arasında negatif ilişki varken çekingenlik benlik bilinci sosyal anksiyete ve yalnızlık arasında pozitif bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Keskin (2007)tarafından yapılan çalışmada görülmektedir ki; tek ebeveyne sahip çocuklarda psikolojik uyumlarının diğer çocuklara oranla daha düşüktür. Bu uyum problemlerinin en önemli akademik başarıda düşüklük depresyon, şiddet eğilimli olma gibi davranış problemleridir. Çeşitli sebeplerden dolayı tek ebeveyn ile büyümenin Sonucu olan sosyal ortama uyum sağlamada güçlük yaşama şeklinde problemlere sebep olmaktadır

1992 yılında Quay tarafından yapılan çalışmada ise, çift ebeveynli çocukların tek ebeveynli çocuklara oranla daha az yalnızlık duygusunu hissettiğini belirtmiştir. Bununla beraber ister çift ister tek ebeveynli olsun öz ebeveynleri ile yaşayan çocuklar, öz ebeveynle yaşamayan çocuklara oranla daha az yalnızlık duygusu hissetmektedir.

Modernleşen toplumlarda bile yalnızlık duygusu yaşayan veya yalnız yaşamaya terk edilen bireylerin sayısının arttığını göstermektedir. Yalnızlık düzeyinin yüksek olduğu endüstri toplumlarında intihar olaylarının boşanma vakalarının yalnız yaşayan yaşlıların diğer toplumlardakinden fazla oluşu şans eseri meydana gelen bir olay değildir. Medyada sürekli manşetlerde yer alan yalnızlık vakalarında İngiltere ve Almanya gibi birçok Avrupa ülkesinde her üç kişiden birinin yalnızlık yaşadığı yalnızlık sebebiyle veya yalnızlık sonucunda ölen bireylerin haftada 60 kişi civarında olduğu bildirilmektedir. Türkiye’de de bu tür vakaların artmaya başlaması yalnızlık olgusunun ülkemiz için de ciddi bir problem olduğunu göstermektedir (Yaşar,2007: 249).

Yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, tek ebeveynle yaşama, üvey ebeveynle yaşama veya her iki ebeveyninden uzakta yaşama bireylerde yalnızlık hissinin diğer bireylere oranla daha fazla yaşanmasına neden olmaktadır. Diğer taraftan yalnızlık, sosyal yalıtılmışlık, yabancılaşmak da içe kapanma, sosyal uyum problemleri, davranış problemleri, akademik başarıda düşme gibi bireysel ve toplumsal problemleri beraberinde getirmektedir.

Son zamanlarda gerek Yeşilay gerekse diğer sivil toplum kuruluşları tarafından diğer bağımlılık türleri ile beraber zikredilmeye başlanan teknoloji bağımlılığı yalnızlık ve sosyal yalıtılmışlığın bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye’de yalnızlıkla ilgili çalışmalarda parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık düzeyleri birçok değişken açısından incelenmiştir. Ancak hem daha önce Karaman da bu gibi bir çalışma yapılmamış, hem de Türkiye de çocuğun hangi ebeveynle yaşadığı, diğer ebeveynle görüşüp görüşmediği, devamsızlık yapıp yapmadığı ve sosyal medya kullanıp kullanmadığı gibi değişkenlerle ilişkileri incelenmemiştir.

Tablo-1. Türkiye ve Karaman ili Kaba Boşanma Hızı (Tüik,2019).

	Türkiye	Karaman
2015	1,69	1,72
2016	1,59	1,60
2017	1,60	1,80
2018	1,75	1,68

Diğer taraftan tablo-1 de belirtilen Tüik 2015, 2016, 2017 yılları verileri incelendiğinde karaman ilinde kaba boşanma hızının Türkiye ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak parçalanmış aile çocukları oranının oldukça fazla olduğu Karaman ilinde, yapılacak bu çalışmanın toplumsal anlamda, aile ile ilgili yapılacak birçok çalışmaya yön vereceği ve aile yapısından kaynaklanan çocuklarla ilgili problemlerin çözümüm için alanda çalışanlara ışık tutacağı düşünülmektedir.

III.3.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Karaman il merkezinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde ortaokul 5,6,7 ve 8. sınıfa devam eden parçalanmış aile ve çekirdek aileye

sahip çocukların yalnızlık düzeyleri arasında yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarıları, devamsızlık sayıları, davranış problemleri, sosyal medya kullanımı, yakın arkadaş sayısı, hangi ebeveynle yaşadığı, diğer ebeveynle görüşüp görüşmediği gibi farklı değişkenler açısından anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır.

Alt Amaçlar

1. Çocukların aile yapılarına göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Çocukların aile yapılarına göre birinci dönem not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Çocukların aile yapılarına göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Çocukların aile yapılarına göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Çocukların aile yapılarına göre sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Çocukların aile yapılarına göre teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Çocukların cinsiyetlerine göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Çocukların cinsiyetlerine göre birinci dönem not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
9. Çocukların cinsiyetlerine göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

10. Çocukların cinsiyetlerine göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
11. Çocukların cinsiyetlerine göre sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
12. Çocukların cinsiyetlerine göre teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
13. Çocukların yaşlarına göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
14. Çocukların yaşlarına göre birinci dönem not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
15. Çocukların yaşlarına göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
16. Çocukların yaşlarına göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
17. Çocukların yaşlarına göre sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
18. Çocukların yaşlarına göre teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
19. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
20. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların birinci dönem not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
21. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

22. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
23. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
24. Çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre çocukların teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
25. Çocukların sınıf düzeylerine göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
26. Çocukların sınıf düzeylerine göre birinci dönem not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
27. Çocukların sınıf düzeylerine göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
28. Çocukların sınıf düzeylerine göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
29. Çocukların sınıf düzeylerine göre sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
30. Çocukların sınıf düzeylerine göre teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
31. Çocukların birinci dönem not ortalamaları ile birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
32. Çocukların birinci dönem not ortalamaları ile disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
33. Çocukların birinci dönem not ortalamaları ile teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

34. Yakın arkadaş sayısı ile yalnızlık puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
35. Yakın arkadaş sayısı ile sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
36. Yakın arkadaş sayısı ile teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
37. Çocukların birinci dönem not ortalamaları ile sosyal medyada vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
38. Teknolojik aletlerle vakit geçirme ile sosyal medyada vakit geçirme arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
39. Çocukların birinci dönem mazeretsiz devamsızlıkları ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, akademik başarıları üzerinde belirleyici midir?
40. Çocukların sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri akademik başarıları üzerinde belirleyici midir?
41. Çocukların yakın arkadaş sayıları, yalnızlık puanları üzerinde belirleyici midir?

sorularına cevap aranmıştır.

III.4.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada bilimsel araştırma modellerinden betimleyici araştırma modeli tercih edilmiştir. Bu araştırma modelinde örnekleme var olan durum betimlenerek temel özellikleri belirlenmeye çalışılır. Betimleyici araştırma modelinde araştırmacı, araştırmak istediği konu ya da grubu herhangi bir şekilde etkilemeden, doğal hali ile verileri toplar ve bu bilgileri betimleyerek tasvir eder.

Betimleyici araştırma modelinde araştırmanın amacına göre nitel veya nicel veri toplama araçları kullanılabilir. Bu çalışmada da nicel araştırma yöntemlerinden

anket tekniği kullanılmış, örneklem olarak belirlenen ğrenci grubuna Kişisel Bilgi Formu ve UCLA Yalnızlık leği uygulanmıştır.

Diğer taraftan Selltiz, JahodaDeutsch ve Cook (1959)tarafından yapılan sınıflandırmaya göre araştırma modelleri deneme ve tarama modeli olarak ikiye ayrılmaktadır (Karasar,2012: 76). Tarama modellerinde araştırma nesnesi ya da araştırma konusu geçmişte veya günümüzde var olan bir duruma müdahale edilmeden, olduğu gibi yalın bir şekilde araştırılmaktadır. Tarama modeli de ilişkisel ve örnek olay tarama modeli olarak iki gruba ayrılmaktadır. İlişkisel tarama modeli de iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin ortaya konmaya çalışıldığı araştırma modelidir (Karasar,2012: 81). Bu sınıflandırmaya göre; bu çalışma, parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının mevcut durumları üzerinde manipüle yapılmadan yalnızlık seviyeleri ile ilişkileri incelendiğinden ilişkisel tarama modeline göre uygundur.

III.5.Araştırmanın Evren ve rneklemi

Bu alışma Karaman il merkezinde eğitim öğretimde devam eden ortaokul öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Bundan dolayı araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim- ğretim yılında Karama il Merkezinde eğitim-öğretime devam eden ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır.

Örneklem seçme konusunda bazı çalışmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalarda amaca, maliyete, ulaşılabilirliğe göre farklı örneklem seçme teknikleri kullanılabilmektedir. Ancak bu tekniklerden bazılarında evreni tamamen temsil etmeme, bazılarında ise maliyeti yükseltme gibi sınırlılıklar bulunmaktadır. Gerek evreni temsil etme, gerek maliyet, gerekse amaca uygunluk bağlamına değerlendirildiğinde bu araştırmada, tabakalı örneklem seçme teknik ile örneklem grubumuz belirlenmiştir. Tabakalı rneklem seçme tekniğinde öncelikle evren bazı alt gruplara ayrılmaktadır.

Tabakaların belirlenme aşamasından sonra araştırmaya alınacak örneklem, basit tesadüfi ya da sistematik seçme yöntemleri ile belirlenebilmektedir. Kısacası örneklem evrenin tamamından değil homojen olarak ayrılan alt gruplardan seçilmektedir (Sencer ve Sencer, 1978, 466).

Örneklem seçmek amacıyla evreni tabakalara ayırmak için kullanılacak en önemli ölçüt araştırmanın amacıdır. Alt tabakaları belirlerken değişkenlerle ilgili olmasına önem verilmelidir (Sencer ve Sencer, 1978, 466).

Tabakalı yöntem kullanmanın en büyük avantajlarından biri evreni temsil etme yeteneğidir. Evren içerisinde temsil edilmesi gereken her alt gruptan örneklem alındığı için örnekleme hatalarını en aza indirmek amaçlanmaktadır. Bu yöntem basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre daha düşük bir maliyetle daha yüksek kesinlik oranına ulaşabilmektedir (Sencer ve Sencer, 1978, 466).

Tabakalı örneklem seçimi, orantılı tabakalı örneklem seçimi ve orantısız tabakalı örneklem seçimi olarak iki gruba ayrılır. Orantılı örneklem seçimi yönteminde her tabakadan örneklem seçilirken o tabaka içerisindeki orana göre örneklem alınır. Orantısız tabakalı yöntemde ise her tabakadan ne kadar örneklem alınacaksa belirlenip, evren içerisindeki orana bakılmaksızın farklı değişkenler için eşit sayıda örneklem alınmaktadır. Bu yöntemde örneklemin temsil yeteneği düşse de evren içerisindeki her tabakanın anlamlı bir şekilde temsil edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır (Sencer ve Sencer 1978, 470). Orantısız tabakalı örneklem seçme yöntemi ile örneklem seçilen bu araştırmanın örneklemini 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Yunus Emre Ortaokulu, Yavuz Selim Ortaokulu, Siyahser Ortaokulu ve 100. Yıl Ortaokuluna devam eden 299 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçme aşamasında parçalanmış

aile çocukları ve çekirdek aile çocukları belirlenip tabakalandırılmış aşağıdaki tabloda belirtildiği gibi bu tabakalardan orantısız bir şekilde örneklem belirlenmiştir.

Tablo-2. Örneklemi Oluşturan Okullar ve Aile Yapılarına Göre Öğrenci Sayıları

	Parçalanmış Aile	Çekirdek Aile	Toplam Çocuk
	Çocukları Sayısı(<i>f</i>)	Çocukları Sayısı(<i>f</i>)	Sayısı(<i>f</i>)
Yunus Emre	103	55	158
Ortaokulu			
Yüzüncü Yıl	14	29	43
Ortaokulu			
Siyahser Ortaokulu	8	31	38
Yavuz Sultan Selim	22	37	59
Ortaokulu			
Toplam Öğrenci	99	200	299
Sayısı			

Diğer taraftan örneklem seçme aşamasında Karaman ilinde eğitim-öğretime devam eden ortaokulların rehberlik servisleri ile ön görüşme yapılarak parçalanmış aile çocuklarının yoğun olduğu bu dört okul belirlenmiştir.

Araştırmada parçalanmış aile kavramı çekirdek ailede bulunan ebeveynlerden birinin veya ikisinin farklı sebeplerle bulunmaması olarak tanımlanmıştı. Bu tanımdan yola çıkarak her iki ebeveynin de bulunduğu aileler çekirdek aile kavramı ile açıklandığından dolayı araştırmada örneklem olarak parçalanmış aile ve çekirdek aile çocukları alınmış ve karşılaştırılmıştır.

III.6. Veri toplama araçları

1- Bu araştırmada Ortaokul öğrencilerinin yalnızlık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla 1980 yılında Russel, Peplau ve Cutrona tarafından geliştirilen, Türkiye’de de geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılan **“Ucla Yalnızlık Ölçeği”**.

Peplau ve Perlman tarafından mutsuzluk, kaygı duyma, utanç duyma, doyumsuzluk gibi durumlarla bağlantılı olarak ortaya çıkan ve hoş olmayan bir duygu olarak tanımladıkları yalnızlığı, Amerika vatandaşlarından her dört kişiden birinde görüldüğünü belirlemişlerdir. Aynı zamanda Nerviano ve Gross (1976) tarafından yapılan araştırmada yalnızlık ve alkolizm, Wenz (1977) tarafından yapılan araştırmada yalnızlık ve intihar, Weeks ve Ark. (1980) tarafından yapılan araştırmada yalnızlık ve depresyon arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir (Akt, Demir, 1989: 14). Bu derece önemli bir konu olduğunu düşünen Russel, Peplau ve Ferguson 1978 yılında açılımı University of California, Los Angeles olan UCLA yalnızlık ölçeğini geliştirmişlerdir. 1980 yılında, Russel, Peplau ve Cutrona tarafından bu ölçeğin maddeleri tekrar gözden geçirilerek maddelerin yarımı olumsuz, yarısı olumlu yönde ifadelerden oluşacak şekilde düzenlenmiştir.

Yalnızlıkla ilgili ölçme aracı eksikliğini hisseden Yaparel 1984 yılında Ucla yalnızlık ölçeğinin çevirisinin gözden geçirilerek geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını tekrar yapılmasını amaçlamıştır. Ucla yalnızlık ölçeği Türkiye’de ilk defa Yaparel (1984) tarafından uygulanmış, ölçeğin geçerliği yine Beck Depresyon Ölçeği kriter alınarak hesaplanmıştır (Demir, 1989: 15).

Çalışmamızın iç tutarlılığının belirlenmesi amacıyla 299 katılımcının UCLA yalnızlık anketine verdiği cevaplar üzerinden iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve 0,846 olarak tespit edilmiştir.

Ölçeğin Puanlanması: UCLA yalnızlık ölçeği 1 “Hiç Yaşamam”, 2 “Nadiren Yaşarım”, 3 “Bazen Yaşarım”, 4 “Sık sık Yaşarım” seçeneklerinden oluşan dördümlük likert tipi bir ölçektir. 10’ ters 10’u düz yönde teşekkül ettirilmiş 20 sorudan oluşan ölçekte çocukların duyguları ve davranışları ile ilgili sorular bulunmaktadır. Düz sorularda, hiç yaşamam 1 puan, nadiren yaşarım 2 puan, bazen yaşarım 3 puan, sık sık yaşarım 4 puan iken, ter sorularda, hiç yaşamam 4 puan, nadiren yaşarım 3 puan, bazen yaşarım 2 puan, sık sık yaşarım 1 puan olarak puanlanmaktadır. Bu şekilde bütün soruları cevaplayan çocuğun alabileceği en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20’dir. Buna göre çocuğun anket puanının yüksek olması, o çocuğun yalnızlık hissini daha yoğun yaşadığının göstergesi olmaktadır (Demir, 1989, Akt, Pancar,2009: 49).

2- Öğrencilerin, okulları, sınıf düzeyleri, cinsiyetleri, akademik başarıları, ebeveynleri ile yaşama-yaşamama durumları, yaşları, devamsızlık durumları, yakın arkadaş sayıları, sosyal medya ve internet kullanım miktarları, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyleri, disiplin suçu işleme sayılarını belirlemek amacıyla hazırlanan **“Kişisel Bilgi Formu”** kullanılmıştır.

III.7.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması amacıyla anket tekniği kullanılmış, araştırmaya katılan öğrencilere UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu beraber verilerek öğrencilerden formu ve anketi doldurmaları istenmiştir.

Kişisel bilgi formu ve yalnızlık ölçeğinin anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla öncelikle Yunus Emre Ortaokulunda 20 öğrencide uygulama yapılmış, öğrenciler tarafından Kişisel Bilgi Formunda anlaşılamayan bölümler tekrar düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemenin ardından Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün yazılı izni ile Yunus Emre, Yavuz Selim, Siyahser ve 100. Yıl ortaokullarına devam eden çekirdek

aile ve parçalanmış aile çocuklarına okulların rehber öğretmenleri yardımı ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu beraber verilerek uygulanmıştır. Araştırma bireylerin özel hayatları ile ilgili bilgiler içerdiğinden dolayı gizlilik ile ilgili teminat verilse bile bireyler, bazen özel bilgiler paylaşmakta gerçeği yanıtlamayabilmektedirler. Bu amaçla uygulama aşamasında öğrencilere araştırma hakkında ve anketteki bilgilerin gizli kalacağı konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Öğrencilere araştırmaya katılıp katılmamaları konusunda özgür oldukları ve isteyenlerin katılacağı hatırlatılmış çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere anket formu uygulanmıştır.

III.8.Sayıtlar

Araştırmaya katılan bütün öğrencilerin UCLA yalnızlık ölçeği ve kişisel bilgi formunu içtenlikle, gerçek yaşantılarını yansıtacak şekilde (aile durumlarını, akademik başarılarını, devamsızlık sayılarını, okul idaresi/disiplin kuruluna yönlendirilme sayılarını olduğu gibi) cevaplamışlardır. Örneklem olarak seçilen Yunus Emre Ortaokulu, 100. Yıl Ortaokulu, Yavuz Selim Ortaokulu, Siyahser Ortaokulu, öğrencileri, evren olarak belirlenen Karaman ilini temsil etmektedir.2017-2018 eğitim öğretim yılı birinci dönem verileri ele alınan devamsızlık sayıları, akademik başarıları, davranış değerlendirme kurulu/okul idaresine yönlendirilme sayıları genel eğitim öğretim hayatını temsil etmektedir.

III.9.Sınırlılıklar

Bu araştırma 2017-2018 eğitim-öğretim yılı I. döneminin kapsadığı 15 Eylül 2017 ile 15 Ocak 2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmada ana bağımlı değişken olarak belirlenen yalnızlık, sadece 1980 yılında Russel, Peplau ve Cutrona tarafından geliştirilen

UCLA Yalnızlık Ölçeğinin ortaya çıkardığı niteliklerle sınırlıdır. Yapılan çalışma, Yunus Emre Ortaokulu, 100. Yıl Ortaokulu, Yavuz Selim Ortaokulu, Siyahser Ortaokulu, öğrencileri ile sınırlıdır. Seçilen örneklem içerisinde bulunan engelli bireylerle ilgili herhangi bir gruplama yapılamamıştır. Sadece mevcut durumda çocukların parçalanmış aileye veya çekirdek aileye sahip olmaları değerlendirilmiş, ancak ailenin çocuk kaç yaşındayken veya çocuk, gelişiminin hangi dönemindeyken diğer ebeveyninden ayrı kaldıkları gibi verilere ulaşılamamaktadır.

IV. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmamızın bu bölümünde, elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda elde edilen bulgular, sonuçlar ve yorumlarına yer verilmiştir.

BETİMLEYİCİ İSTATİSTİKLER

Bu bölümde araştırmaya katılan çocukların sosyo-demografik özellikleri ve UCLA yalnızlık ölçeğine verdiği cevap yüzdelik oranlarına yer verilmiştir.

Tablo-3. Araştırmaya Katılan Çocukların Sosyo-Demografik Özellikleri

		Çekirdek Aile (f)	Parçalanmış Aile (f)	Toplam (f)	
		n	n	n	%
OKUL ADI	YUNUS EMRE OO.	103	55	158	52,8
	YÜZÜNCÜ YL OO.	29	14	43	14,4
	SİYAHSER OO.	31	8	39	13,0
	YAVUZ SELİM OO.	37	22	59	19,7
SINIF DÜZEYİ	5. SINIF	31	18	49	16,4
	6.SINIF	74	35	109	36,5
	7.SINIF	59	26	85	28,4
	8.SINIF	35	20	55	18,4
CİNSİYET	ERKEK	98	53	147	50,5
	KIZ	101	46	151	49,2
YAŞ	11 YAŞ	48	22	70	23,4
	12 YAŞ	46	27	73	24,4
	13 YAŞ	66	24	90	30,1
	14 YAŞ	34	24	58	19,4
	15 YAŞ	6	2	8	2,7

Aşağıdaki tabloda çocukların UCLA yalnızlık ölçeğine verdikleri cevap sayıları ve yüzdelik oranlarına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde ankete katılan çocuklardan %9,4'ü derdini anlatabileceği kimsenin olmadığını, % 5,4'ü ise konuşabileceği kimsenin olmadığını belirtmiştir.

Tablo-4. Çocukların UCLA Yalnızlık Ölçeğine Verdiği Cevaplar

		HAYIR		NADİREN		BAZEN		(EVET)		KAYIP VERİ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	Kendimi çevremdeki insanlarla uyum içinde hissediyorum.	29	9.7	27	9.0	73	24.3	163	54.3	6	2.0
2	Arkadaşım yok.	253	84.3	23	7.7	10	3.3	11	3.7	3	1.0
3	Başvurabileceğim kimse yok.	211	70.3	32	10.7	26	8.7	25	8.3	6	2.0
4	Kendimi yalnız hissetmiyorum.	81	27.0	25	8.3	43	14.3	148	49.3	3	1.0
5	Kendimi bir arkadaş grubunun bir parçası olarak hissediyorum.	46	15.3	23	7.7	28	9.3	197	65.7	6	2.0
6	Çevremdeki insanlarla bir çok ortak yönüm var.	35	11.7	57	19.0	84	28.0	116	38.7	7	2.3
7	Artık hiç kimseyle samimi değilim.	205	68.3	52	17.3	26	8.7	11	3.7	6	2.0
8	İlgilerim ve fikirlerim çevremdekilere paylaşılmıyor.	116	38.7	58	19.3	66	22.0	55	18.3	5	1.7
9	İnsanlarla iletişimde aktif bir insanım.	29	9.7	26	8.7	53	17.7	184	61.3	8	2.7
10	Kendimi yakın hissettiğim insanlar var.	22	7.3	16	5.3	27	9.0	231	77.0	4	1.3
11	Kendimi grup dışına itilmiş hissediyorum.	202	67.3	37	12.3	37	12.3	20	6.7	4	1.3
12	Sosyal ilişkilerim çok samimi değildir.	157	52.5	54	18.1	49	16.4	36	12.0	3	1.0
13	Hiç kimse beni gerçekten iyi tanımıyor.	142	47.5	43	14.4	54	18.1	24	8.1	6	2.0
14	Sosya olarak kendimi diğer insanlardan uzakta hissediyorum.	197	65.9	46	15.4	32	10.7	19	6.4	5	1.7
15	İstediğim zaman arkadaş bulabilirim.	54	18.1	38	12.7	62	20.7	139	46.5	6	2.0
16	Beni gerçekten anlayan insanlar var.	23	7.7	26	8.7	45	15.1	201	67.2	4	1.3
17	Bu derece içime kapanmış olmaktan dolayı mutsuzum.	167	56.2	43	14.4	39	13.0	46	15.4	3	1.0
18	Çevremde insanlar var ama benimle değil.	190	63.5	42	14.0	37	12.4	26	8.7	4	1.3
19	Konuşabileceğim insanlar var.	16	5.4	18	6.0	24	8.0	241	80.6	0	0
20	Derdimi anlatabileceğim insanlar var.	28	9.4	21	7.0	36	12.0	214	71.6	0	0

Çocukların %6,5'i kendini grubun dışına itilmiş hissetmektedir. Diğer taraftan öğrencilerin %65.7'si kendini bir grubun parçası, %54.3'ü ise kendisini arkadaş çevresi ile uyum içerisinde hissetmektedir.

IV.1. AİLE YAPILARINA İLİŞKİN BULGULAR

IV.1.1. Çocukların Aile Yapılarına Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo-5'te çocukların aile yapılarına göre yalnızlık puanı ortalamalarına yer verilmiştir. Tabloya göre aile yapısı sorusuna 167 çekirdek aile, 76 parçalanmış aile çocuğu toplam 243 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 243 öğrencinin yalnızlık puanı ortalamaları ise ($\bar{X}=34,04$; $ss=10,09$) dur.

Tablo-5. Aile Yapısına Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyi Puanları

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE	167	33,02	9,49
ÇCUKLARI			
PARÇALANMIŞ	76	36,30	11,05
AİLE ÇOCUKLARI			
TOPLAM	243	34,04	10,09

Çocukların aile yapılarına göre yalnızlık puanları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının puan ortalamalarının ($\bar{X}=36,30$; $ss=11,05$) çekirdek aile çocuklarının puan ortalamalarından ($\bar{X}=33,02$; $ss=9,49$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından daha fazla yalnızlık duygusu yaşadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.2. Çocukların Aile Yapılarına Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait

Bulgular

Tablo-6. Aile Yapısına Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE	199	4,10	1,03
ÇOCUKLARI			
PARÇALANMIŞ	98	3,92	1,06
AİLE ÇOCUKLARI			
TOPLAM	297	4,04	1,05

Tablo-6’da öğrencilerin aile yapılarına göre birinci dönem not ortalamaları oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem not ortalamaları sorusuna cevap veren 243 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 4,04$; $ss = 1,05$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 71-85 puan aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Çocukların aile yapılarına göre birinci dönem not ortalamaları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının puan ortalamalarının ($\bar{X} = 3,92$; $ss = 1,06$) çekirdek aile çocuklarının puan ortalamalarından ($\bar{X} = 4,10$; $ss = 1,03$) daha düşük olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından akademik anlamda daha başarısız oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.3. Çocukların Aile Yapılarına Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık

Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 7’de öğrencilerin aile yapılarına göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem devamsızlık oranları sorusuna cevap veren 298

öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 1,59$; $ss=0,97$) olduğu buna göre öğrencilerin devamsızlık ortalamalarının 5-9 gün aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-7. Aile Yapısına Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Oranları

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE	199	1,45	0,83
ÇCUKLARI			
PARÇALANMIŞ	99	1,87	1,16
AİLE ÇOCUKLARI			
TOPLAM	298	1,59	0,97

Çocukların aile yapılarına göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık oranları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının devamsızlık oranlarının ($\bar{X} = 1,87$; $ss=1,16$) çekirdek aile çocuklarının puan ortalamalarından ($\bar{X} = 1,45$; $ss=0,83$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından daha fazla mazeretsiz devamsızlık yapma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.4. Çocukların Aile Yapılarına Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme

Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 8’de öğrencilerin aile yapılarına göre disiplin kuruluna yönlendirilme oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme oranları sorusuna cevap veren 297 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 1,60$; $ss=1,17$) olduğu buna göre öğrencilerin devamsızlık ortalamalarının 1 kez aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-8. Aile Yapısına Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayısı

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE	200	1,57	1,12
ÇOCUKLARI			
PARÇALANMIŞ AİLE	97	1,68	1,27
ÇOCUKLARI			
TOPLAM	297	1,60	1,17

Çocukların aile yapılarına göre disiplin kuruluna yönlendirilme oranları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının disiplin kuruluna yönlendirilme oranlarının ($\bar{X} = 1,68$; $ss = 1,27$) çekirdek aile çocuklarının disiplin kuruluna yönlendirilme oranlarından ($\bar{X} = 1,57$; $ss = 0,12$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından daha fazla disiplin kuruluna yönlendirilme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.5. Çocukların Aile Yapılarına Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit geçirme

Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 9’da öğrencilerin aile yapılarına göre sosyal medyada vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette sosyal medyada vakit geçirme oranları sorusuna cevap veren 298 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 1,96$; $ss = 0,76$) olduğu buna göre öğrencilerin sosyal medya kullanma sürelerinin 0-30 dakika aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-9. Aile Yapısına Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit geçirme Oranı

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE ÇOCUKLARI	200	1,89	0,73
PARÇALANMIŞ AİLE ÇOCUKLARI	98	2,12	0,80
TOPLAM	298	1,96	0,76

Çocukların aile yapılarına göre sosyal medyada vakit geçirme oranları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının sosyal medyada vakit geçirme oranlarının ($\bar{X}=2,12$; $ss=0,80$) çekirdek aile çocuklarının sosyal medyada vakit geçirme oranlarından ($\bar{X}=1,89$; $ss=0,73$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından sosyal medyada daha fazla zaman geçirme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.6. Çocukların Aile Yapılarına Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit geçirme Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 10’da öğrencilerin aile yapılarına göre teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme oranları sorusuna cevap veren 298 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X}=2,35$; $ss=0,65$) olduğu buna göre öğrencilerin sosyal medya kullanma sürelerinin 0-30 dakika ve 30 dakika ve üzeri aralığında olduğu gözlenmektedir.

Tablo-10. Aile Yapısına Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit geçirme Oranı

AİLE YAPISI	n	$\bar{X}$	ss
ÇEKİRDEK AİLE	200	2,32	0,64
ÇCUKLARI			
PARÇALANMIŞ	98	2,42	0,68
AİLE ÇOCUKLARI			
TOPLAM	298	2,35	0,65

Çocukların aile yapılarına göre teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme oranları karşılaştırıldığında, parçalanmış aile çocuklarının teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme oranlarının ($\bar{X} = 2,42$; $ss = 0,68$) çekirdek aile çocuklarının teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme oranlarından ($\bar{X} = 2,32$; $ss = 0,64$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında parçalanmış aile çocuklarının, çekirdek aile çocuklarından teknolojik aletlerle daha fazla zaman geçirme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.7. Çocukların Aile Yapıları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 11’de çocukların aile yapılarına göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo-11. Çocukların Aile yapıları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Not Ortalaması	Mann-Whitney U	,159
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgisi	Mann-Whitney U	,002
Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayısı	Mann-Whitney U	,542
Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Mann-Whitney U	,017
Teknolojik Aletler İle Vakit Geçirme Süreleri	Mann-Whitney U	,107
Yalnızlık Puanı	Mann-Whitney U	0,040

Merkezi dağılım göstermediği için aile yapıları bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları, birinci dönem not ortalamaları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Mann-Whitney-U testi uygulanmıştır.

Tablo-7 de görüldüğü gibi Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre çocukların aile yapılarına göre birinci dönem not ortalaması ($F=,159$; $p<.05$), teknolojik aletler ile günlük kaç dakika vakit geçirme süreleri ($F=,107$; $p<.05$), ve birinci dönem disiplin kuruluna

yönlendirilme sayıları ($F=,542$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Uygulanan Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre aile yapılarına göre ve yalnızlık düzeyi puanları ($F= ,040$; $p<0,05$), birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı ($F=,002$; $p<.05$), ve sosyal medyada vakit geçirme süreleri ($F= ,017$; $p<0,05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

IV.1. 8.Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre Yalnızlık Düzeyi

Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 12’de çocukların ailelerinin parçalanma şekillerine göre çocukların yalnızlık puanı ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre anne-baba ayrı 65, anne ölü 2 baba ölü 9 toplam 76 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 76 öğrencinin yalnızlık puanları ortalaması ($\bar{X}=36,30$; $ss=11,05$) tir.

Tablo-12. Ailenin Parçalanma Şekline Göre Yalnızlık Düzeyi

PARÇALANMA ŞEKLİ	n	$\bar{X}$	Ss
ANNE-BABA AYRI	65	35,93	11,02
ANNE ÖLÜ	2	40,50	21,92
BABA ÖLÜ	9	38,00	10,22
TOPLAM	76	36,30	11,05

IV.1.9.Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal Wallis Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 13'te çocukların ailelerinin parçalanma şekillerine göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo-13. Çocukların Ailelerinin Parçalanma Şekillerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan **Kruskal Wallis** Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Yalnız Puanı	Kruskal Wallis	,801

Merkezi dağılım göstermediği için aile yapıları bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 12'de görüldüğü gibi Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre çocukların ailelerinin parçalanma şekillerine göre yalnızlık puanları arasında ($F=,801$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

IV.1.10. Çocukların Diğer Ebeveyn İle Görüşüp Görüşmemesine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 14'te parçalanmış aile çocuklarının beraber yaşamadıkları diğer ebeveynleri ile görüşüp görüşmeme durumlarına yalnızlık puanları ortalamaları yer almaktadır. Tabloya göre diğer ebeveynle görüşüp görüşmemesi sorusuna toplam 73 öğrencinin cevap verdiği

ve cevap veren öğrencilerin yalnızlık puanı ortalamalarının ($\bar{X}=36,24$; $ss=11,12$) olduğu görülmektedir.

Tablo-14. Diğer Ebeveynle Görüşüp- Görüşmediğine Göre Yalnızlık Düzeyi

DİĞER EBEVEYNLE	n	$\bar{X}$	ss
GÖRÜŞÜYOR MU?			
GÖRÜŞÜYOR	52	35,63	11,42
GÖRÜŞMÜYOR	21	37,76	10,44
TOPLAM	73	36,24	11,12

Diğer ebeveyn ile görüşüp görüşmeme durumlarına göre karşılaştırıldığında, ayrı oldukları diğer ebeveynle görüşen çocukların yalnızlık puanı ortalamalarının ($\bar{X}=35,63$; $ss=11,42$) görüşmeyen öğrencilerin yalnızlık puanı ortalamalarından ($\bar{X}=37,76$; $ss=10,44$) düşük olduğu gözlenmektedir. Bu verilerden yola çıkılarak, diğer ebeveyni ile görüşmeyen çocukların daha fazla yalnızlık duygusu yaşadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.1.12. Parçalanmış Aile Çocuklarının Diğer Ebeveynle Görüşüp Görüşmemelerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 15'te parçalanmış aile çocuklarının diğer ebeveynle görüşüp görüşmemelerine göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Merkezi dağılım göstermediği için parçalanmış aile çocuklarının diğer ebeveynle görüşüp görüşmeme bağımsız değişkenine göre yalnızlık bağımlı değişkenleri arasında

anlamli bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Mann-Whitney-U testi uygulanmıştır.

Tablo-15. Parçalanmış Aile Çocuklarının Diğer Ebeveynle Görüşüp Görüşmemelerine Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Yalnızlık Puanı	Mann-Whitney U	0,320

Tablo 15’te görüldüğü gibi Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre parçalanmış aile çocuklarının diğer ebeveynle görüşüp görüşmemelerine göre yalnızlık düzeyi puanları ($F = ,320$; $p < 0,05$), arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

IV.2. CİNSİYETE İLİŞKİN BULGULAR

IV.2.1. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 16’da öğrencilerin cinsiyetlerine göre UCLA yalnızlık ölçeği puan ortalamaları verilmiştir. Buna göre araştırmaya cinsiyetiniz seçeneğine 121 erkek, 121 kız toplam 242 öğrenci cevap vermiştir. Cinsiyet seçeneğini işaretleyen 242 öğrencinin UCLA yalnızlık ölçeği puanlarının ortalamasının ($\bar{X} = 34,08$; $ss = 10,10$) olduğu görülmektedir.

Tablo-16. Cinsiyetlerine Göre Yalnızlık Düzeyi

CİNSİYET	n	$\bar{X}$	ss
KIZ	121	34,78	10,68
ERKEK	121	33,38	9,48
TOPLAM	242	34,08	10,10

Erkek ve kız öğrencilerin ölçek puan ortalamaları karşılaştırıldığında kız öğrencilerin ölçek puan ortalamalarının ($\bar{X} = 34,78$; $ss=10,68$) erkek öğrencilerin ölçek puan ortalamalarından ($\bar{X} = 33,38$; $ss=9,48$) olduğu ve kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla yalnızlık duygusu yaşadığı bulgularına ulaşılmaktadır.

IV.2.2. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait

Bulgular

Tablo 17’de öğrencilerin cinsiyetlerine göre birinci dönem not ortalamaları oranları verilmiştir. Ankette not ortalamaları sorusuna cevap veren 296 öğrencinin not ortalamalarının ($\bar{X} = 4,04$; $ss=1,05$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 70-85 aralığında olduğu gözlenmektedir.

Tablo-17. Cinsiyetlerine Göre Not Ortalamaları

CİNSİYET	n	$\bar{X}$	ss
KIZ	151	4,22	0,95
ERKEK	145	3,84	1,11
TOPLAM	296	4,04	1,05

Farklı cinsiyetlerin birinci dönem not ortalamaları karşılaştırıldığında ise kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 4,22$; $ss=0,95$) erkek öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{X} = 3,84$; $ss=1,11$) yüksek olduğu görülmektedir. Bundan yola çıkılarak kız öğrencilerin erkek öğrencilerden akademik anlamda daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.2.3. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlıklarına

Ait Bulgular

Tablo 18’de öğrencilerin cinsiyetlerine göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem mazeretsiz devamsızlık yapma sorusuna cevap veren 297 öğrencinin mazeretsiz devamsızlık ortalamalarının ($\bar{X} = 1,59$; $ss=0,97$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 5-9 gün aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-18. Cinsiyetlerine Göre Mazeretsiz Devamsızlık Oranları

CİNSİYET	n	$\bar{X}$	ss
KIZ	151	1,38	0,87
ERKEK	146	1,81	1,03
TOPLAM	297	1,59	0,97

Farklı cinsiyetlerin birinci dönem mazeretsiz devamsızlık ortalamaları karşılaştırıldığında ise kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 1,38$; $ss=0,87$) erkek öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{X} = 1,81$; $ss=1,03$) düşük olduğu görülmektedir. Bundan yola çıkılarak kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha az özürsüz devamsızlık yapma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.2.4. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Sosyal Medyada Geçirdikleri Vakitlere Ait

Bulgular

Tablo 19’da öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal medyada vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette sosyal medyada vakit geçirme sorusuna cevap veren 297 öğrencinin

sosyal medyada vakit geçirme ortalamalarının ($\bar{X} = 1,97$; $ss = 0,76$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 0-30 dakika aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-19. Cinsiyetlerine Göre Sosyal Medyada Vakıit Geçirme Oranları

CİNSİYET	n	$\bar{X}$	ss
KIZ	150	1,09	0,78
ERKEK	147	2,04	0,72
TOPLAM	297	1,97	0,76

Farklı cinsiyetlerin sosyal medyada vakit geçirme ortalamaları karşılaştırıldığında ise kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 1,09$; $ss = 0,78$) erkek öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{X} = 2,04$; $ss = 0,72$) düşük olduğu görülmektedir. Bundan yola çıkılarak kız öğrencilerin erkek öğrencilerden sosyal medyada daha az vakit geçirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.2.5. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Teknolojik Aletlerle Geçirdikleri Vakitlere

Ait Bulgular

Tablo 20’de öğrencilerin cinsiyetlerine göre teknolojik aletlerle vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette teknolojik aletlerle vakit geçirme sorusuna cevap veren 297 öğrencinin sosyal medyada vakit geçirme ortalamalarının ($\bar{X} = 1,35$; $ss = 0,65$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 0-30 dakika aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-20. Cinsiyetlerine Göre Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Oranları

CİNSİYET	n	$\bar{X}$	ss
KIZ	150	2,24	0,63
ERKEK	147	2,46	0,66
TOPLAM	297	1,35	0,65

Farklı cinsiyetlerin teknolojik aletlerle vakit geçirme ortalamaları karşılaştırıldığında ise kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 2,24$; $ss=0,63$) erkek öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{X} = 2,46$; $ss=0,66$) düşük olduğu görülmektedir. Bundan yola çıkılarak kız öğrencilerin erkek öğrencilerden teknolojik aletlerle daha az vakit geçirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.2.5. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Davranış Değerlendirme Kuruluna

Yönlendirilme Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 21’de öğrencilerin cinsiyetlerine göre davranış değerlendirme kuruluna yönlendirilme oranları verilmiştir. Ankette davranış değerlendirme kuruluna yönlendirilme sorusuna cevap veren 296 öğrencinin davranış değerlendirme kuruluna yönlendirilme ortalamalarının ($\bar{X} = 1,60$; $ss=1,17$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının hiç yönlendirilmedi ve 1 kez yönlendirildi aralığında olduğu gözlenmektedir.

Farklı cinsiyetlerin davranış değerlendirme kuruluna yönlendirilme ortalamaları karşılaştırıldığında ise kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 1,30$; $ss=0,90$) erkek öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{X} = 1,88$; $ss=1,34$) düşük olduğu görülmektedir. Bundan

yola çıkılarak kız öğrencilerin erkek öğrencilerden davranış değerlendirme kuruluna daha az yönlendirildikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo-21. Cinsiyetlerine Göre Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranları

CİNSİYET	n	$\bar{x}$	ss
KIZ	150	1,30	0,90
ERKEK	146	1,88	1,34
TOPLAM	296	1,60	1,17

IV.2.6. Çocukların Cinsiyetleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği

Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 22’de çocukları cinsiyetlerine göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Merkezi dağılım göstermediği için cinsiyet bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları, birinci dönem not ortalamaları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Mann-Whitney-U testi uygulanmıştır.

Uygulanan Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre cinsiyete göre ve yalnızlık düzeyi puanları ($F=0,429$; $p<0,05$) ve sosyal medyada vakit geçirme süreleri ($F=0,124$; $p<0,05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo-22. Çocukların Cinsiyetleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Mann-Whitney-U Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Not Ortalaması	Mann-Whitney U	,002
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgisi	Mann-Whitney U	,000
Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Mann-Whitney U	,124
Teknolojik Aletler İle Vakit Geçirme Süreleri	Mann-Whitney U	,001
Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayıları	Mann-Whitney U	,000
Yalnızlık Puanı	Mann-Whitney U	0,429

Tablo-22’de görüldüğü gibi Mann-Whitney-U testi sonuçlarına göre çocukların cinsiyete göre birinci dönem not ortalaması ($F=,002$; $p<.05$), birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı ($F=,000$; $p<.05$), teknolojik aletler ile günlük kaç dakika vakit geçirme süreleri ($F=,001$; $p<.05$), ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ($F=,000$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir.

IV.3. YAŞA İLİŞKİN BULGULAR

IV.3.1. Çocukların Yaşlarına Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 23'te öğrencilerin yaşlarına göre UCLA yalnızlık ölçeği puan ortalamaları verilmiştir. Bu verilere göre 11 yaşından 55, 12 yaşından 59, 13 yaşından 74, 14 yaşından 49 ve 15 yaşından 6, toplam 243 öğrenci yaşınız sorusuna cevap vermişlerdir. Yaş seçeneğini işaretleyen 243 öğrencinin yalnızlık puan ortalaması ($\bar{X} = 34,04$; $ss = 10,09$) dür.

Tablo-23. Yaşa Göre Yalnızlık Düzeyleri

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	55	33,50	9,33
12 YAŞ	59	35,03	11,04
13 YAŞ	74	34,29	10,13
14 YAŞ	49	33,00	9,94
15 YAŞ	6	34,83	10,16
TOPLAM	243	34,04	10,09

Yaşa göre öğrencilerin yalnızlık puanları karşılaştırıldığında, en düşük puana 14 yaşındaki öğrencilerin sahip olduğu ($\bar{X} = 33,00$; $ss = 9,94$) en yüksek puana ise 12 yaşındaki öğrencilerin sahip olduğu ($\bar{X} = 35,03$; $ss = 11,04$) görülmektedir. Buna göre yalnızlık duygusunu en çok yaşayan yaş grubunun 12 yaşındaki çocuklar; en az yaşayan ise 14 yaş grubundaki çocuklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

IV.3.2.Çocukların Yaşlarına Göre Devamsızlık Oranlarına Ait Bulgular

Tablo 24'te öğrencilerin yaşlarına göre devamsızlık oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem devamsızlık oranları sorusuna cevap veren 298 öğrencinin devamsızlık ortalamalarının ($\bar{X} = 1,59$; $ss = 0,97$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 5-9 gün aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-24. Yaşa Göre Devamsızlık Oranları

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	70	1,14	0,77
12 YAŞ	73	1,64	1,13
13 YAŞ	89	1,48	0,82
14 YAŞ	58	1,81	1,05
15 YAŞ	8	2,37	1,50
TOPLAM	298	1,59	0,97

Farklı yaş grubundaki öğrencilerin birinci dönem özürsüz devamsızlık ortalamaları karşılaştırıldığında ise en düşük ortalamaya sahip yaş grubunun 11 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 1,14$; $ss = 0,77$), en yüksek ortalamaya ait yaş grubunun ise 15 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,37$; $ss = 1,50$) görülmektedir. Bundan yola çıkılarak 11 yaş grubu çocukların 15 yaş grubundaki çocuklardan daha az özürsüz devamsızlık yapma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.3.3.Çocukların Yaşlarına Göre Not Ortalamalarına Ait Bulgular

Tablo 25'te öğrencilerin yaşlarına göre birinci dönem not ortalamaları oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem devamsızlık oranları sorusuna cevap veren 297

öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 4,04$; $ss = 1,05$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 71-85 puan aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-25. Yaşa Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	70	4,31	1,02
12 YAŞ	73	4,04	1,07
13 YAŞ	88	4,00	0,95
14 YAŞ	58	3,94	1,01
15 YAŞ	8	2,87	1,45
TOPLAM	297	4,04	1,05

Farklı yaş grubundaki öğrencilerin birinci not ortalamaları karşılaştırıldığında ise en düşük ortalamaya sahip yaş grubunun 15 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,87$; $ss = 1,45$), en yüksek ortalamaya ait yaş grubunun ise 11 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 4,31$; $ss = 1,02$) görülmektedir. Bundan yola çıkılarak 11 yaş grubu çocukların akademik başarı açısından 15 yaş grubundaki çocuklardan daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.3.4.Çocukların Yaşlarına Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme

Oranları Ait Bulgular

Tablo 26'da öğrencilerin yaşlarına göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme oranları verilmiştir. Ankette birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme oranları sorusuna cevap veren 297 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 1,60$; $ss = 1,17$)

) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının bir kez yönlendirilme aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-26. Yaşa Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Oranları

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	70	1,44	0,97
12 YAŞ	72	1,51	1,11
13 YAŞ	89	1,73	1,30
14 YAŞ	58	1,60	1,13
15 YAŞ	8	2,50	1,69
TOPLAM	297	1,60	1,17

Farklı yaş grubundaki öğrencilerin birinci disiplin kuruluna yönlendirilme oranları karşılaştırıldığında ise en düşük ortalamaya sahip yaş grubunun 11 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 1,44$ ss=0,97), en yüksek ortalamaya ait yaş grubunun ise 15 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,50$; ss=1,69) görülmektedir. Bundan yola çıkılarak 15 yaş grubu çocukların, 11 yaş grubundaki çocuklardan daha fazla disiplin kuruluna yönlendirildikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.3.5.Çocukların Yaşlarına Göre Sosyal Medyada Vakit Geçirme Oranları Ait

Bulgular

Tablo 27’de öğrencilerin yaşlarına göre sosyal medyada vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette sosyal medyada vakit geçirme oranları sorusuna cevap veren 298

öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 1,96$; $ss=0,76$) olduğu buna göre öğrencilerin ortalamalarının 0-30 dakika aralığına yakın olduğu gözlenmektedir.

Tablo-27. Yaşa Göre Sosyal Medyada Vakit Geçirme Oranları

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	70	1,58	0,64
12 YAŞ	73	1,87	0,76
13 YAŞ	90	2,10	0,75
14 YAŞ	57	2,28	0,67
15 YAŞ	8	2,50	0,92
TOPLAM	298	1,96	0,76

Farklı yaş grubundaki öğrencilerin sosyal medyada vakit geçirme oranları karşılaştırıldığında ise en düşük ortalamaya sahip yaş grubunun 11 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 1,58$ $ss=0,64$), en yüksek ortalamaya ait yaş grubunun ise 15 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,50$; $ss=0,92$) görülmektedir. Bundan yola çıkılarak 15 yaş grubu çocukların, 11 yaş grubundaki çocuklardan sosyal medyada daha vakit geçirdikleri fazla sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.3.6.Çocukların Yaşlarına Göre Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Oranları Ait

Bulgular

Tablo 28’de öğrencilerin yaşlarına göre teknolojik aletlerle vakit geçirme oranları verilmiştir. Ankette teknolojik aletlerle vakit geçirme oranları sorusuna cevap veren 298 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ($\bar{X} = 2,35$; $ss=0,65$) olduğu buna göre

öğrencilerin ortalamalarının 0-30 dakika ve 30 dakikadan fazla aralığında olduğu gözlenmektedir.

Tablo-28. Yaşa Göre Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Oranları

YAŞ	n	$\bar{X}$	ss
11 YAŞ	70	2,18	0,67
12 YAŞ	73	2,26	0,62
13 YAŞ	90	2,51	0,58
14 YAŞ	57	2,36	0,72
15 YAŞ	8	2,87	0,35
TOPLAM	298	2,35	0,65

Farklı yaş grubundaki öğrencilerin teknolojik aletlerle vakit geçirme oranları karşılaştırıldığında ise en düşük ortalamaya sahip yaş grubunun 11 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,18$ ss=0,67), en yüksek ortalamaya ait yaş grubunun ise 15 yaş grubu olduğu ($\bar{X} = 2,87$; ss=0,35) görülmektedir. Bundan yola çıkılarak 15 yaş grubu çocukların, 11 yaş grubundaki çocuklardan teknolojik aletlerle daha vakit geçirdikleri fazla sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.3.7.Çocukların Yaşları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği

Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 29’da çocukları yaşlarına göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo-29. Çocukların Yaşları ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Not Ortalaması	Kruskal-Wallis	,006
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgisi	Kruskal-Wallis	,065
Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Süresi	Kruskal-Wallis	,296
Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Kruskal-Wallis	,000
Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Kruskal-Wallis	,002
Yalnızlık Puanı	Kruskal-Wallis	0,889

Merkezi dağılım göstermediği için yaş bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları, birinci dönem not ortalamaları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 29'da görüldüğü gibi Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre çocukların yaşa göre birinci dönem not ortalaması ($F=,006$; $p<.05$), sosyal medyada günlük kaç dakika vakit

geçirme süreleri ($F=,000$; $p<.05$), ve sosyal medyada vakit geçirme süreleri ($F=,000$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir.

IV.4. SINIF DÜZEYLERİNE AİT BULGULAR

IV.4.1.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 30’da öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yalnızlık puanları ortalamaları verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna 5. Sınıftan 41, 6. Sınıftan 82, 7. Sınıftan 73, 8. Sınıftan 46 toplan 242 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 242 öğrencinin puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=34,06$; $ss=10,11$) olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo-30. Sınıf Düzeyine Göre Yalnızlık Düzeyi

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	41	34,87	9,88
6.SINIF	82	34,09	10,31
7.SINIF	73	34,13	9,39
8.SINIF	46	33,15	11,27
TOPLAM	242	34,06	10,11

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin yalnızlık puanı ortalamaları karşılaştırıldığında en yüksek puana 5. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=34,87$; $ss=9,88$) ; en düşük puana ise 8. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=33,15$; $ss=11,27$) görülmektedir. Bu verilere göre yalnızlık duygusunu en çok yaşayanların 5. Sınıf öğrencileri, en az yaşayanların ise 8. Sınıf öğrencileri olduğu görülmektedir.

IV.4.2.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Not Ortalamalarına Ait

Bulgular

Tablo 31’de öğrencilerin sınıf düzeylerine göre birinci dönem not ortalamaları verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna toplan 296 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 242 öğrencinin puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=4,04$; $ss=1,05$) olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo-31. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Not Ortalamaları

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	49	4,36	1,05
6.SINIF	109	4,00	1,07
7.SINIF	83	3,97	0,98
8.SINIF	55	3,92	1,06
TOPLAM	296	4,04	1,05

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin birinci dönem not ortalamaları karşılaştırıldığında en yüksek puana 5. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=4,36$; $ss=1,05$) ; en düşük puana ise 8. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=3,92$; $ss=1,06$) görülmektedir. Bu verilere göre akademik başarısı en yüksek olan grubun 5. Sınıf öğrencileri, en az olan grubun ise 8. Sınıf öğrencileri olduğu ve 5. sınıftan 8.sınıfa doğru ilerledikçe akademik başarının düştüğü görülmektedir.

IV.4.3. Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Ortalamalarına Ait Bulgular

Tablo 32’de öğrencilerin sınıf düzeylerine göre birinci dönem mazeretsiz devamsızlık ortalamaları verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna toplan 297 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 297 öğrencinin puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=1,59$; $ss=0,97$) olduğu görülmektedir.

Tablo-32. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Ortalamaları

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	49	1,38	0,78
6.SINIF	108	1,54	0,94
7.SINIF	85	1,62	1,02
8.SINIF	55	1,83	1,10
TOPLAM	297	1,59	0,97

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin birinci dönem mazeretsiz devamsızlık ortalamaları karşılaştırıldığında en düşük ortalamaya 5. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=1,38$; $ss=0,78$) ; en yüksek ortalamaya ise 8. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=1,83$; $ss=1,10$) görülmektedir. Bu verilere göre en az mazeretsiz devamsızlık yapma eğiliminde olan grubun 5. Sınıf öğrencileri, en çok mazeretsiz devamsızlık yapma eğiliminde olan grubun ise 8. Sınıf öğrencileri olduğu ve öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça öğrencilerin mazeretsiz devamsızlık sayılarının arttığı görülmektedir.

IV.4.4.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna

Yönlendirilme Sayılarına Ait Bulgular

Tablo 33'te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna toplan 296 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 296 öğrencinin birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları puanlarının ortalamasının ($\bar{X} = 1,59$; $ss = 1,16$) olduğu görülmektedir.

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları karşılaştırıldığında en düşük ortalamaya 5. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X} = 1,48$; $ss = 0,89$) ; en yüksek ortalamaya ise 8. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X} = 1,81$; $ss = 1,30$) görülmektedir.

Tablo-33. Sınıf Düzeyine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayıları

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	49	1,48	0,89
6.SINIF	109	1,55	1,14
7.SINIF	83	1,56	1,20
8.SINIF	55	1,81	1,30
TOPLAM	296	1,59	1,16

Bu verilere disiplin kuruluna en az yönlendirilme sayılarına 5. Sınıf öğrencilerinin, fazla disiplin kuruluna yönlendirilme sayılarına ise 8. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ve sınıf düzeyinin arttıkça disiplin kuruluna yönlendirilme ortalamalarının arttığı görülmektedir.

IV.4.5.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular

Tablo 34'te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna toplan 297 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 297 öğrencinin puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=1,96$; $ss=0,76$) olduğu görülmektedir.

Tablo-34. Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	49	1,55	0,61
6.SINIF	109	1,82	0,76
7.SINIF	85	2,16	0,70
8.SINIF	54	2,33	0,72
TOPLAM	297	1,96	0,76

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri karşılaştırıldığında en yüksek puana 8. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=2,33$; $ss=0,72$) ; en düşük puana ise 5. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=1,55$; $ss=0,61$) görülmektedir. Bu verilere göre sosyal medyada en az vakit geçirenlerin 5. sınıf öğrencileri, en fazla vakit geçirenlerin ise 8. sınıf öğrencileri olduğu ayrıca sınıf seviyesinin arttıkça sosyal medyada vakit geçirme sürelerinin arttığı görülmektedir.

IV.4.6.Çocukların Sınıf Düzeylerine Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit

Geçirme Sürelerine Ait Bulgular

Tablo 35'te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri verilmiştir. Buna göre kişisel bilgi formunda yer alan sınıf düzeyinin sorusuna toplan 297 öğrenci cevap vermiştir. Cevap veren 297 öğrencinin puanlarının ortalamasının ($\bar{X}=2,35$; $ss=0,65$) olduğu görülmektedir.

Tablo-35. Sınıf Düzeyine Göre Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit Geçirme Süreleri

SINIF DÜZEYİ	n	$\bar{X}$	ss
5.SINIF	49	2,10	0,71
6.SINIF	109	2,32	0,60
7.SINIF	85	2,47	0,60
8.SINIF	54	2,46	0,71
TOPLAM	297	2,35	0,65

Sınıf düzeyine cevap veren öğrencilerin teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri karşılaştırıldığında en yüksek puana 7. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=2,47$; $ss=0,60$) ; en düşük puana ise 5. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu ($\bar{X}=2,10$; $ss=0,71$) görülmektedir. Bu verilere göre teknolojik aletlerle en az vakit geçirenlerin 5. sınıf öğrencileri, en fazla vakit geçirenlerin ise 7. sınıf öğrencileri sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.4.7.Çocukların Sınıf Düzeyleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 36’da çocukların sınıf düzeylerine göre diğer arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusuna cevap aramak incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo-36. Çocukların Sınıf Düzeyleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Not Ortalaması	Kruskal-Wallis	,031
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgisi	Kruskal-Wallis	,127
Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Süresi	Kruskal-Wallis	,352
Sosyal Medyada Günlük Vakit	Kruskal-Wallis	,000
Geçirme Süreleri		
Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit	Kruskal-Wallis	,008
Geçirme Süreleri		
Yalnızlık Puanı	Kruskal-Wallis	0,621

Merkezi dağılım göstermediği için yaş bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları, birinci dönem not ortalamaları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Uygulanan Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre sınıf düzeylerine göre yalnızlık düzeyi puanları ($F=0,621$; $p<0,05$), birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları ($F=0,127$; $p<0,05$) ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ($F=0,352$; $p<0,05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir.

Tablo-36’da görüldüğü gibi Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre çocukların sınıf düzeylerine göre birinci dönem not ortalaması ($F=,031$; $p<.05$), sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ($F=,000$; $p<.05$), ve sosyal medyada vakit geçirme süreleri ($F=,008$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

IV.5. AİLENİN AYLIK GELİRİNE GÖRE ÇOCUKLARA AİT BULGULAR

IV.5.1.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyi Puanlarına Ait

Bulgular

Tablo-37’de ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların yalnızlık düzeyi puanı ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre Ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 241 öğrencinin ortalaması ($\bar{X}=33,95$; $ss=9,90$) dır.

Tablo-37. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Yalnızlık Düzeyleri

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	25	38,64	10,11
1000-2000 TL arası	64	35,56	12,02
2000-3000 TL arası	31	31,83	7,82
3000 TL ve üzeri	30	30,66	8,19
Bilmiyorum	91	33,35	8,81
TOPLAM	241	33,95	9,90

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında en düşük yalnızlık puanına sahip olanların aylık geliri 3000 TL ve üzeri olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=30,66$; $ss=8,19$) olduğu, en yüksek yalnızlık puanına sahip olanların ise aylık geliri 0-1000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=38,64$; $ss=10,11$) oldukları gözlenmektedir. Ayrıca ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin düştükçe çocuklarının yalnızlık puanlarının arttığı görülmektedir.

IV.5.2.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Not

Ortalamalarına Ait Bulgular

Tablo 38’de ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların birinci dönem not ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre Ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 293 öğrencinin ortalaması ($\bar{X}=4,05$; $ss=1,03$) dır. Öğrencilerin not ortalamalarının 71-85 aralığında olduğu gözlenmektedir.

Tablo-38. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Birinci Dönem Not Ortalamaları

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	35	3,48	1,17
1000-2000 TL arası	73	4,06	1,04
2000-3000 TL arası	39	4,33	,80
3000 TL ve üzeri	38	4,47	,95
Bilmiyorum	108	3,99	1,00
TOPLAM	293	4,05	1,03

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında en yüksek not ortalamalarına sahip olanların aylık geliri 3000 TL ve üzeri olan ailelerin çocukları ($\bar{X}$

=4,47; ss= ,95) olduğu, en düşük not ortalamalarına sahip olanların ise aylık geliri 0-1000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X}$ =3,48; ss=1,17) oldukları gözlenmektedir. Ayrıca ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin düştükçe çocuklarının akademik başarılarının da düştüğü görülmektedir.

IV.5.3.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Mazeretsiz

Devamsızlık Bilgilerine Ait Bulgular

Tablo-39'da ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların birinci dönem mazeretsiz devamsızlık ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 294 öğrencinin ortalaması ($\bar{X}$ =1,59; ss=0,97) dir. Öğrencilerin mazeretsiz devamsızlık ortalamalarının 5-9 gün aralığına yakın olduğu görülmektedir.

Tablo-39. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgileri

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	34	1,91	1,19
1000-2000 TL arası	73	1,68	1,07
2000-3000 TL arası	39	1,30	,56
3000 TL ve üzeri	38	1,42	,88
Bilmiyorum	110	1,60	,95
TOPLAM	294	1,59	,97

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında en düşük devamsızlık ortalamalarına sahip olanların aylık geliri 2000-3000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X} = 1,30$; $ss = ,56$) olduğu, en yüksek mazeretsiz devamsızlık ortalamalarına sahip olanların ise aylık geliri 0-1000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X} = 1,91$ $ss = 1,19$) oldukları gözlenmektedir.

IV.5.4.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayılarına Ait Bulgular

Tablo-40'ta ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre Ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 293 öğrencinin ortalaması ($\bar{X} = 1,60$; $ss = 1,17$) dir.

Tablo-40. Ailenin Aylık Gelirine Göre Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme

Sayıları

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	35	1,34	,68
1000-2000 TL arası	73	1,83	1,31
2000-3000 TL arası	39	1,46	1,12
3000 TL ve üzeri	38	1,26	,82
Bilmiyorum	108	1,70	1,27
TOPLAM	293	1,60	1,17

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında en düşük disiplin kuruluna yönlendirilme ortalamalarına sahip olanların aylık geliri 3000 TL ve üzeri olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=1,26$; $ss=,82$) olduğu, en yüksek disiplin kuruluna yönlendirilme ortalamalarına sahip olanların ise aylık geliri 1000-2000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=1,83$ $ss=1,31$) oldukları gözlenmektedir.

IV.5.5.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Sürelerine Ait Bulgular

Tablo-41’de ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 295 öğrencinin sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ortalaması ($\bar{X}=1,97$; $ss=0,76$) dır.

Tablo-41. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Sosyal Medyada Günlük Vakit

Geçirme Süreleri

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	35	1,77	,77
1000-2000 TL arası	73	2,05	,68
2000-3000 TL arası	39	2,07	,73
3000 TL ve üzeri	38	1,86	,70
Bilmiyorum	110	1,99	,82
TOPLAM	295	1,97	,76

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında sosyal medyada en az vakit geçirme ortalamasına sahip olanların aylık geliri 0-1000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=1,77$; $ss=,77$) olduğu, sosyal medyada en fazla vakit geçirme ortalamasına sahip olanların aylık geliri 2000-3000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X}=2,07$ $ss=,73$) oldukları gözlenmektedir.

IV.5.6.Ailelerin Aylık Gelirlerine Göre Çocukların Teknolojik Aletler İle Vakit

Geçirme Sürelerine Ait Bulgular

Tablo-42’de ailelerin aylık ortalama gelirlerine göre çocukların teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ortalamaları verilmiştir. Tabloya göre ailenizin aylık geliri sorusuna cevap veren 295 öğrencinin teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ortalaması ($\bar{X}=2,36$; $ss=0,65$) tir.

Tablo-42. Ailenin Aylık Gelirine Göre Çocukların Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit

Geçirme Süreleri

AİLENİN AYLIK GELİRİ	n	$\bar{X}$	ss
0-1000 TL arası	35	2,17	,66
1000-2000 TL arası	73	2,30	,66
2000-3000 TL arası	39	2,53	,60
3000 TL ve üzeri	38	2,47	,60
Bilmiyorum	110	2,37	,66
TOPLAM	295	2,36	,65

Öğrencilerin ailelerin aylık gelirlerine göre karşılaştırıldığında teknolojik aletlerle günlük en az vakit geçirme ortalamasına sahip olanların aylık geliri 0-1000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X} = 2,17$; $ss = ,66$) olduğu; en fazla vakit geçirme ortalamasına sahip olanların aylık geliri 2000-3000 TL arası olan ailelerin çocukları ($\bar{X} = 2,53$ $ss = ,60$) oldukları gözlenmektedir.

IV.5.7. Çocukların Ailelerinin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Farklılık Testi Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 43'te çocukların ailelerinin aylık ortalama gelir düzeylerine göre diğer değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek amacıyla öncelikle merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş merkezi dağılım göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Merkezi dağılım göstermediği için ailenin aylık geliri bağımsız değişkenine göre yalnızlık puanları, birinci dönem not ortalamaları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, sosyal medyada vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımlı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak amacıyla Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Uygulanan Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre ailenin aylık gelirine göre ve birinci dönem mazeretsiz devamsızlık oranları ($F=0,116$; $p<0,05$) sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ($F=,306$; $p<.05$) ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri ($F=,100$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo-43. Çocukların Ailelerinin Aylık Ortalama Gelirleri ve Diğer Değişkenlere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Puanlarına Uygulanan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Not Ortalaması	Kruskal-Wallis	,000
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Bilgisi	Kruskal-Wallis	,116
Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Süresi	Kruskal-Wallis	,049
Sosyal Medyada Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Kruskal-Wallis	,306
Teknolojik Aletlerle Günlük Vakit Geçirme Süreleri	Kruskal-Wallis	,100
Yalnızlık Puanı	Kruskal-Wallis	,026

Tablo-42 de görüldüğü gibi Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre çocukların ailelerinin aylık gelirlerine göre birinci dönem not ortalaması ($F=,000$; $p<.05$), yalnızlık düzeyi puanları ($F=0,026$; $p<0,05$) birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme oranları ($F=,049$; $p<0,05$) anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

IV.6. FARKLI DEĞİŞKENLER ARASINDA YAPILAN SPEARMAN İLİŞKİ TESTİ SONUÇLARINA AİT BULGULAR

Yalnızlık puanları toplamı ile diğer değişkenler arasında ilişki olup olmadığı incelenmek üzere merkezi dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, merkezi dağılım göstermediği için Spearman ilişki testi uygulanmıştır. Yapılan bu testle Birinci dönem not ortalaması ile birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayıları, birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, yakın arkadaş sayıları, sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ve yalnızlık puanları aralarında ilişki olup olmadığına bakılmıştır.

Yapılan Spearman testi sonucunda, Birinci dönem not ortalamaları ile birinci dönem mazeretsiz devamsızlıklar ($F = ,291$), disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ($F = ,326$), aralarında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı ile birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ($F = ,349$) ve sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ($F = ,225$) ve teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ($F = ,138$) ve yalnızlık puanları ($F = ,163$) arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ile sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri arasında ($F = ,143$) pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Yakın arkadaş sayısı ile teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri arasında ($F = ,159$) pozitif yönde; yalnızlık puanları arasında ($F = ,317$) ise negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo-44. Farklı Değişkenler Arasında Yapılan Spearman Testi Sonuçları

		Not ortalaması	Mazeretsiz devamsızlık	Disiplin kuruluna yönlendirilme	Yakın arkadaş	Sosyal medyada vakit geçirme	Teknolojik aletlerle vakit geçirme	Yalnızlık puanı
Not ortalaması	p	1	-	-	0,061	-	-	-0,124
			,291**	,326**		0,092	0,026	
Mazeretsiz devamsızlık	n	297	296	296	297	296	296	241
	p	-	1	,349**	-0,04	,225**	,138*	,163*
Disiplin kuruluna yönlendirilme			,291**					
	n	296	298	296	297	297	297	243
Yakın arkadaş	p	-	,349**	1	0,016	,143*	0,094	0,116
			,326**					
Sosyal medyada vakit geçirme	n	296	296	297	297	296	296	242
	p	0,061	-0,04	0,016	1	0,027	,159**	-
Teknolojik aletlerle vakit geçirme								,317**
	n	297	297	297	298	297	297	242
Yalnızlık puanı	p	-0,092	,225**	,143*	0,027	1	,522**	-0,006
	n	296	297	296	297	298	298	243
Not ortalaması	p	-0,026	,138*	0,094	,159**	,522**	1	-0,05
	n	296	297	296	297	298	298	243
Mazeretsiz devamsızlık	p	-0,124	,163*	0,116	-	-	-0,05	1
					,317**	0,006		
Disiplin kuruluna yönlendirilme	n	241	243	242	242	243	243	243

Sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ile teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında ($F = ,522$) pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

IV.7. FARKLI DEĞİŞKENLER ARASINDA YAPILAN REGRESYON ANALİZİ

SONUÇLARINA AİT BULGULAR

IV.7.1. Birinci Dönem Not Ortalaması Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi

Sonuçlarına Ait Bulgular

Birinci dönem mazeretsiz devamsızlık toplamı, sosyal medyada vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirme sayılarının, öğrencinin birinci dönem not ortalaması üzerinde etkili olup olmadığını incelemek üzere regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo-45. Birinci Dönem Not Ortalaması Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Uygulanan Test	p
Birinci Dönem Mazeretsiz Devamsızlık Sayısı, Birinci Dönem Disiplin Kuruluna Yönlendirilme Sayısı	Regresyon Analizi	,000
Sosyal Medyada Vakit Geçirme Süreleri, Teknolojik Aletlerle Vakit Geçirme Süreleri	Regresyon Analizi	,228

Yapılan analiz sonucunda birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı, sosyal medyada vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayısı bağımsız değişkenlerinin, birinci dönem not ortalaması bağımlı değişkeni üzerinde belirleyici olup olmadığı incelenmiştir.

Yapılan regresyon analizi sonucunda birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı ve birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayısı bağımsız değişkenlerinin, birinci dönem not ortalaması bağımlı değişkeni üzerinde belirleyici etkisi olduğu sonucu elde edilmiştir. ($F= 25,66; p<0,05$)

Yapılan regresyon analizi sonucunda sosyal medyada vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri bağımsız değişkenlerinin, birinci dönem not ortalaması bağımlı değişkeni üzerinde belirleyici etkisi olmadığı sonucu elde edilmiştir. ($F= 1,48; p<0,05$)

IV.7.2.Yalnızlık Puanı Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçlarına Ait Bulgular

Yakın arkadaş sayısının yalnızlık puanı üzerinde belirleyici olup olmadığını ortaya koymak amacıyla iki değişken arasında regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan regresyon analizinde yakın arkadaş sayısı bağımsız değişkeninin, yalnızlık puanı bağımlı değişkeni üzerinde belirleyici etkisi olup olmadığına bakılmıştır.

Tablo-46. Yalnızlık Puanı Üzerinde Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Uygulanan Test	p
Yakın Arkadaş Sayısı	Regresyon Analizi	,000

Yapılan regresyon analizi sonucunda yakın arkadaş sayısının çocuğun yalnızlık puanı üzerinde belirleyici bir rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. ($F= 31,48; p<0,05$)

V. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırma bulguları sonucunda elde edilen sonuçlar ve bulgular ışığında yapılması önerilen çalışmalara yer verilecektir.

SONUÇLAR

Parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının farklı değişkenler açısından SPSS 22.0 paket programı kullanılarak karşılaştırmalı incelendiği çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Yapılan çalışmada, parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık puanları, devamsızlık sayıları ve sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir.. Bu sonuç Herdem ve Bozgeyikli (2013) tarafından yapılan araştırmada da boşanmış aile çocuklarının, sosyal sorumluluklarının düşük olduğu, sağlık problemleri risklerinin ve depresyona girme risklerini yüksek olduğu ayrıca bu çocukların okula devamsızlık yapma eğiliminde oldukları bulgularına ulaşılmıştır.

Diğer taraftan parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları, teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamızda parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının not ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. 2009 yılında Pancar tarafından yapılan çalışmada, parçalanmış aile çocuklarının akademik başarılarının, çekirdek aile çocuklarından daha düşük olduğu sonucu elde edilmiştir.

Parçalanmış aile çocuklarının diğer ebeveynle görüşüp görüşmemesine göre yalnızlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda

parçalanmış aile çocuklarının ailenin parçalanma şekillerine göre yalnızlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Yapılan araştırmada çocukların cinsiyetlerine göre yalnızlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Pancar (2009) tarafından ergenelerin aile yapıları ve cinsiyetlerine göre yalnızlık puanlarının karşılaştırıldığı çalışmada da cinsiyete göre bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Bunun yanında Demir (1990) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin yalnızlık puanlarının yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Aynı zamanda çocukların cinsiyetlerine göre not ortalamaları, devamsızlık sayıları, disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ve teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu; sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri arasında ise anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Erkek çocukların kız çocuklardan, akademik anlamda daha başarısız oldukları, daha fazla devamsızlık yapma ve disiplin kuruluna daha fazla yönlendirilme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışmamızda çocukların yaşlarına göre yalnızlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Pancar (2009) tarafından ergenelerin aile yapıları ve sınıf düzeylerine göre yalnızlık puanlarının karşılaştırıldığı Adana örneği çalışmasında da sınıf düzeyine göre bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aynı zamanda çocukların yaşlarına göre sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ve not ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır.

Çocukların yaşlarına göre devamsızlık sayıları ve disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Sınıf düzeyi bağlamında değerlendirildiğinde de Çocukların sınıf düzeylerine göre yalnızlık puanları, devamsızlık sayıları ve disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı; not ortalamaları, sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ve teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Eren (1994) tarafımdan yapılan çalışmada da ergenlerin yalnızlık düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Çocukların yaşları ve sınıf düzeyleri arttıkça çocukların daha fazla sosyal medya ve teknolojik aletlerle vakit geçirdikleri, not ortalamalarının ise düştüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Birinci dönem not ortalamaları ile birinci dönem mazeretsiz devamsızlıklar ve disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları aralarında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir. Bundan dolayı çocukların mazeretsiz devamsızlık ve disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arttıkça akademik başarılarının düştüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Birinci dönem mazeretsiz devamsızlık sayısı ile birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir. Bundan dolayı çocukların devamsızlık sayılarının arttıkça disiplin kuruluna yönlendirilme sayılarının da arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri ile teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu gözlenmektedir. Bundan yola çıkılarak teknolojik aletlerle vakit geçiren çocukların genellikle sosyal medyada vakit geçirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışmamızda yakın arkadaş sayısının çocuğun yalnızlık puanı üzerinde belirleyici bir rol oynadığı ve çocuğun yakın arkadaş sayısı arttıkça yalnızlık puanının düştüğü

görülmektedir. Yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar görüldüğü ve yakın arkadaş sayısının yalnızlık puanlarının yordadığı görülmektedir (Demir, 1990).

Ailelerin aylık gelirlerine göre çocukların yalnızlık puanları, not ortalamaları ve disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir fark olduğı; çocukların sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri, teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ve devamsızlık sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulguları elde edilmiştir. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi düştükçe çocuklarının daha fazla yalnızlık hissi yaşadıkları, not ortalamalarının düştüğü ve daha fazla disiplin kuruluna yönlendirilme eğiliminde oldukları sonuçları elde edilmiştir.

Sosyal medyada günlük vakit geçirme ve teknolojik aletlerle günlük vakit geçirme süreleri ile yalnızlık puanları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki vardır. bu bulgu ışığında teknoloji ile vakit geçiren çocukların genellikle sosyal medyada vakit geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Birinci dönem disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları ile sosyal medyada günlük vakit geçirme süreleri arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki bulunması sosyal medyada daha fazla vakit geçiren çocukların daha fazla disiplin kuruluna yönlendirildiğı sonucunu ortaya koymaktadır.

Yakın arkadaş sayısı ile yalnızlık puanları arasında ise negatif yönde bir ilişki olduğı, dolayısıyla çocukların yakın arkadaş sayılarının arttıkça, yaşadıkları yalnızlık hissinin azaldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Pancar (2009), Saraçoğlu (2000) ve Demir (1990) tarafından yapılan araştırmalarda da yakın arkadaş sayısının arttıkça çocukların yalnızlık düzeylerinin azaldığı sonuçları elde edilmiştir.

ÖNERİLER

- 1- Araştırma bulgularına göre parçalanmış aile ve çekirdek aile çocuklarının yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu, parçalanmış aile çocuklarının yalnızlık puanlarının çekirdek aile çocuklarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Bundan yola çıkılarak, parçalanmış aile çocuklarının kendilerini yalnız hissetmemesi için aile bilgilendirme çalışmalarının etkili olacağı düşünülmektedir.
- 2- Yapılan çalışmada parçalanmış aile çocuklarının sosyal medyada çekirdek aile çocuklarından daha fazla vakit geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Parçalanmış aile çocuklarının sosyal medyadan uzaklaşması amacıyla spor, sanat ve kültürel faaliyetlere yönlendirilmesinin etkili olacağı düşünülmektedir.
- 3- Cinsiyete göre değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla disiplin kuruluna yönlendirildiği, not ortalamalarının daha düşük olduğu ve teknolojik aletlerle daha fazla vakit geçirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. İstenmedik davranışlar bağlamında erkeklerin ortalamalarının yüksek çıkmasının sebeplerinin araştırılması ve yapılacak araştırma sonuçlarına göre önlem alınmasının etkili olacağı düşünülmektedir.
- 4- Yaşa ve sınıf düzeylerine göre değerlendirildiğinde öğrencilerin yaşlarının arttıkça not ortalamalarının düştüğü; ayrıca sosyal medyada vakit geçirme ve teknolojik aletlerle vakit geçirme sürelerinin kademeli olarak arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bundan dolayı çocukların küçük yaştan itibaren teknolojik aletler ve sosyal medya bilinçli kullanımı konusunda eğitim verilmesinin bilinçsiz teknoloji kullanımının önüne geçeceği düşünülmektedir.
- 5- Ailenin aylık gelirin'e göre değerlendirildiğinde, ailenin geliri 0-1000 TL arası olan çocukların yalnızlık düzeyinin diğerlerine göre anlamlı düzeyde düşük olduğu ve

aynı gelir düzeyine sahip çocukların düşük not ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük aile çocuklarının ekonomik ve sosyal olarak desteklenmesinin bu farklılığı azaltma konusunda etkili olacağı düşünülmektedir. Aylık geliri 1000-2000 TL arası olan çocukların, diğer çocuklara göre disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında anlamlı bir fark görülmekte ve bu gruptaki aile çocuklarının daha fazla disiplin kuruluna yönlendirildiği gözlenmektedir. Sebepleri ile ilgili çalışmalar yapıp sebepleri tespit edilerek, gerekli tedbirlerin alınmasının etkili olacağı düşünülmektedir.

- 6- Not ortalamaları ile devamsızlıklar arasında negatif yönde, disiplin kuruluna yönlendirilme sayıları arasında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin özürsüz mazeretsiz devamsızlık sayılarının azaltılması, problem davranışların azalması, akademik başarının yükselmesi açısından etkili olacaktır.
- 7- Sosyal medya ve teknolojik aletlerle vakit geçirme süreleri arttıkça yalnızlık puanları da artmaktadır. Çocukların teknolojik aletlerle vakit geçirmeleri yerine spor, sanat ve kültürel faaliyetlere yönlendirilmesinin yalnızlık hissinin daha az yaşamaları açısından etkili olacağı düşünülmektedir.
- 8- Yakın arkadaş sayısı arttıkça çocuğun yalnızlık puanının düştüğü gözlenmektedir. Sınıf içi etkinliklerde grup dinamiğini güçlendirici çalışmalar yapılmasının arkadaş edinmede sıkıntı yaşayan öğrencilerin yalnızlık duygularının azaltılması açısından etkili olacağı düşünülmektedir.

Benzer Konularda Çalışma Yapacak Araştırmacılara Öneriler

- 1- Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bunun yanında nitel araştırma yöntemleri ile desteklenmesinin etkili olacağı düşünülmektedir.
- 2- Örneklem daha fazla tutulmasının araştırmanın güvenilirliği açısından etkili olacağı düşünülmektedir.
- 3- Yaşa ve sınıf düzeyine göre not ortalamalarının düştüğü, disiplin kuruluna yönlendirilme, teknolojik aletlerle ve sosyal medya ile vakit geçirme sürelerinin arttığı görülmektedir. Bunun sebepleri ile ilgili çalışmalar yapıp sebepleri tespit edilerek müdahale edilmesinin, problem davranışları ortadan kaldıracağı düşünülmektedir.
- 4- Bu çalışma il merkezinde eğitim-öğretime devam eden ortaokul öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Yapılacak çalışmalarda kırsal kesimden de örneklem alınmasının araştırmanın geçerliğini arttıracığı düşünülmektedir.
- 5- Bu çalışmada çifte dezavantajlı grup engelli ve parçalanmış aile çocuklarından, yabancı uyruklu ve parçalanmış aile çocuklarından örneklem alınamamıştır. Yapılacak çalışmada engelli bireylerden de örneklem alınması araştırmanın geçerliğini arttıracaktır.

KAYNAKÇA

- Akıntürk, T. (2002). Uyarlanmış Aile, *Yeni Medeni Kanun'a Uyarlanmış Aile Hukuku, Türk Medeni Hukuku, C. II*, İstanbul, s. 3,
- Akyıldız, H. (1998). Bireysel ve Toplumsal Boyutlarıyla Yabancılaşma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi* , 163-176.
- Anuştekin M, N. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile tanrı algıları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Aral, N., Gürsoy, F., & Bıçakçı, M. Y. (2006). Yetiştirme Yurdunda Kalan ve Kalmayan Kız Ergenlerin Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* , 10-19.
- Atli, G. K. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Yabancılaşma İle Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 146-160.
- Aydın, D., Şahin, N., & Akay, B. (2017). Göç Olayının Çocuk Sağlığı Üzerindeki Etkileri. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi* , 8-14.
- Aydın, M. (2002). *Sistemik Aile Sosyolojisi*. Konya: Çizgi Kitabevi

- Bayat, B. (1996). Çimento ve Otomotiv Sektöründe Çalışan İşçiler Arasında Yabancılaşmanın Karşılaştırmalı Olarak Araştırılması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara
- Bayraktar, E., & Otrar, M. (2016). Tek Ebeveynli Ergenlerde Algılanan Yalnızlık Düzeyleriyle Öfke İfade Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* , 137-144.
- Boylu Aydın, A. ve Öztö, H. (2013). Tek ebeveynli aileler: sorunlar ve çözüm önerileri. *SosyoEkonomi Dergisi*, 1, 208-372
- Bozkurt, N. (2009). *Hegel*. İstanbul: Say Yayınları.
- Budak, S. (2003) *Psikoloji Sözlüğü*, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Burcu, E., & Akalın, E. (2008). Ölüm Olgusu Üzerine Sosyolojik Tartışmalar. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* , 29-54.
- Certel, S. Y. (2016). Öğrencilerde Yalnızlık Problemi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3069-3084.
- Cevizci, A. (2000). *Felsefe Terimleri Sözlüğü*,. İstanbul: Paradigma Yayınları.7
- Copleston, F. (1985). *Felsefe Tarihi ciltVII*. (Çev. Aziz Yardımlı). İstanbul: İdea Yayınları.

Çakır, V ve Çakır V. (2011). Yalnızlık ve Televizyon Kullanımı. *Selçuk İletişim Dergisi*, 131-147.

Çeçen, A. R., (2008), “Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunu Yordamada Bireysel Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu, Aile Bütünlük Duygusu ve Benlik Saygısı”, *Eğitimde uram ve Uygulama*, 4 (1):19-30.

Çiçek, Z. (2014). *Boşanmanın Sosyolojik Analizi: Denizli Kenti Örneği* Yayımlanmamış Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Demir, A. (1989), “UCLA Yalnızlık Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği”, *Psikoloji Dergisi*, s.14-18.

Demir, A. (1990), *Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.

Doğan, İ. (2000). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Doğan, U., & Karakuş, Y. (2016). Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanımının Yordayıcısı Olarak Çok Boyutlu Yalnızlık. *Sakarya University Journal of Education* , 57-71.

Eren, A. (1994), *Lise Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeylerinin ve Psikolojik İhtiyaçlarının İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Ertem, Ü ve Yazıcı, S. (2006). Ergenlik Döneminde Psiko-Sosyal Sorunlar ve Depresyon. *Aile ve Toplum*, 7-12.

Eshleman, R. (1988), *The Family, An Introduction*, Allyn and Bacon.

Feuerbach, L. (2004). *Hristiyanlığın Özü* (Çev. Devrim Bulut). Ankara: Öteki Yayınevi.

Frederick Copleston. (1985). *Felsefe Tarihi ciltVII*. (Çev. Aziz Yardımlı). İstanbul: İdea Yayınları.

Fromm, E. (1961). *Marx's Concept Of Man*. Newyork.

Galioğlu, C. (2014). *Beliren yetişkinlerin yalnızlık ve umutsuzluk düzeyleri ile aile işlevleri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Giddens, A. (2000). *Sosyoloji*. (Çev. Cemal Güzel). Ankara: Ayraç Yayınları.

Gökçe, B. (1990). Dilekçigil, B., Çiğdem, A. (Ed.), *Aile ve Aile Tipleri Üzerine Bir İnceleme, Aile Yazıları 1 içinde*, Aile Araştırmaları Kurumu, Ankara.

Gökçe, B. (2010). “*Türk Toplumunda Aile Yapısı*”, *Aile Sosyolojisi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları.

Gülerce, A. (1996). *Türkiye’de Ailelerin Psikolojik Örüntüleri*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları. 1. Basım.

Herdem, F. S., & Bozgeyikli, H. (2013). İlköğretime Devam Eden Parçalanmış ve Tam Aile Çocuklarının Rehberlik İhtiyaçlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi* , 7-35.

Horney, K. (1994). *Çağımızın Nevrotik Kişiliği*. Çev: Selçuk Budak. Ankara.

İnanç, B.Y., Bilgin, M., Atıcı, M. K. (2005), *Gelişim Psikolojisi Çocuk ve Ergen Gelişimi* (2. Baskı), Adana: Nobel Kitabevi.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Keskin, I. (2007). *Boşanmanın sosyolojik, psikolojik nedenleri ve boşanmanın ortaya çıkardığı sonuçlar*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Kocacık, F. (1986), Sivas’ta Kentsel Aile, *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 7, Sivas

- Koçak, E. (2008), “Ergenlerde Yalnızlığın Yordayıcısı Olarak Benlik Saygısı ve Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzlarının İncelenmesi”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Meriç, Ü. (1990). *İleri Endüstri Topluluklarında Aile Kurumu Üzerine Araştırma*. Ankara: Aile Yazıları, TC Başbakanlık Aile Kurumu Yayını.
- Merter, F. (1990). *1950-1988 Yılları Arasında Köy Ailesinde Meydana Gelen Değişmeler: Malatya Örneği*, Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara.
- Nock, S. (1987). *Sociology of the Family*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- Örüng, S., & Feyzioğlu, S. (2011). *Tek Ebeveynli Aileler*. Ankara: Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Özatça, A. (2009). *Ergenlerde sosyal ve duygusal yalnızlığın yordayıcısı olarak aile işlevleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Özodaşık, M. (2001). *Modern İnsanın Yalnızlığı*, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Özgel, İ. (2014). Sosyolojik Tefsir Bağlamında “Yalnızlık Sorunu” Karşısında Kur’ân Yıl: 18 Sayı: 59 (Bahar 2014) 331-354. *Ekev Akademi Dergisi*, 331-354.

Pancar, A. (2009). *Parçalanmış ve tam aileye sahip ergenlerin yalnızlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi,

Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana.

Peplau, L.A., Perlman, D. (1982), “Perspectives on Loneliness”, In Ed.L.A Peplau and D. Perlman, *Loneliness: A Sourcebook of Current, Theory Research and Therapy*, New York: Wiley.

Perlman, D. & Peplau, L. A. (1982), Theoretical approaches to loneliness”, In L. A. Peplau & D. Perlman (Eds), *Loneliness: A Source Book of Current Theory, Research and Therapy*, (p:123-134) New York: Willey

Saraçoğlu, Y. (2000). *Lise Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi* Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Say, G. (2016), *Problemlili İnternet Kullanımı İle İlişkili Bazı Değişkenler: Ebeveyn-Ergen İlişki Niteliği, Yalnızlık, Öfke Ve Problem Çözme Becerileri* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Sayın, Ö. (1990). *Aile Sosyolojisi: Ailenin Toplumdaki Yeri*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Shornack; L.(1987), Conflict Theory and the Family, *International Social Science* yı 4. sf. 156l

Sencer M, ve Sencer Y. (1978). *Toplumsal Araştırmalarda Yöntembilim* Ankara:TODAİE.

Seçim, Ö, Alpar, Ö ve Algür S. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Yalnızlık: Akdeniz Üniversitesinde Yapılan Ampirik Bir Araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 200-215.

Sezal, İ (2002), “Toplum ve Aile”, *Sosyolojiye Giriş*, Martı Yayınları, Ankara.

Şentürk, Ü. (2006). *Parçalanmış aile çocuk ilişkisinin sebep olduğu problemler (Malatya Uygulaması)*. Yayımlanmamış doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Temel, Z. F. ve Aksoy, B.A. (2001). *Ergen ve gelişimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Tezcan, M. (1993). *Sosyolojiye Giriş*, Ankara.

Timur, S. (1972), *Türkiye’de Aile Yapısı*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

Tolan, B. (1980). *Çağdaş Toplumun Bunalımı, Anomi ve Yabancılaşma*. Ankara:Aitia Kalite Matbaası.

Türkiye ve Karaman Kaba Boşanma Oranları. Erişim Tarihi: 12.07.2019 12:07.

<https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr>

Tümtaş, M, S, veÇelikkaleli, Ö. (2017). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Dışlanma İle Saldırganlık Arasındaki İlişkide Sosyal Yabancılaşmanın Aracı Rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 155-175.

Uzun, Ç. (2013). *Anne-babası boşanmış ve boşanmamış çocuklarda depresyon ve sosyal becerilerin değerlendirilmesi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Weiss, R. S. (1973). **Loneliness: The Experience of Emotional and Social Isolation.** Cambridge: The MIT Press.

Yasa, İ. (1965). Gecekondu Ailesi. *Siyasal Bilim Ve Hukuk*, 9-17.

Yaşar, M.R. (2007). Yalnızlık. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Elazığ, 2007, 17 (1), s. 238.

Yörükoğlu A. (1994). *Çocuk Ruh Sağlığı*, 19.Baskı. İstanbul: Özgür Yayıncılık.

EKLER

EK-1: Kişisel Bilgiler Formu

Değerli Öğrenciler,

Bu Anket Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyoloji Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Erhan Kurt'un, çocukların yalnızlık düzeyi ile ilgili bir araştırması için hazırlanmıştır. Aşağıda sizin durumunuz, duygularınız ve düşüncelerinizle ilgili birtakım sorular yer alacaktır. Sorulara içtenlikle cevap vermeniz araştırmanın güvenilirliği açısından etkili olacaktır. Ankete vereceğinizi cevaplar gizlilik içerisinde korunacaktır.

Katkılarınız ve kıymetli düşünceleriniz için teşekkür ederim.

Erhan Kurt

KMÜ Yüksek Lisans Öğrencisi

1- Okulunuz:

2- Sınıfınız: a) 5 b) 6 c) 7 d) 8

3- Cinsiyetiniz? a) Kız b) Erkek

4- 1. Dönemki not ortalamanız?

- a) 45 altı
- b) 45-55 arası
- c) 55-70 arası
- d) 70-85 arası
- e) 85-100 arası

5- Anne ve babanızla ilgili uygun olanı işaretleyiniz

- a) Anne-babam beraber yaşıyorlar
- b) Anne-babam ayrı
- c) Annem ölü
- d) Babam ölü
- e) Annem ve babam ölü

(NOT: 5. SORUYA CEVABINIZ “a” ŞIKKI İSE 9. SORUYA GEÇİNİZ.)

6- Anneniz ve/veya babanız tekrar evlendi mi ?

- a- Evet b- Hayır

7- Anne-babanız vefat etti veya ayrı ise kiminle yaşıyorsunuz?

- a- Annemle yaşıyorum
- b- Babamla yaşıyorum
- c- Anne ve babamdan başka biriyle yaşıyorum (abi, abla, dede, büyükanne vs.)
- d- Devlet yurdunda/sevgi evlerinde kalıyorum

8- Anne-babanız ayrı ise diğer ebeveyninizle görüşüp görüşmediğiniz?

- a) Görüşüyorum
- b) Görüşmüyorum

9- Kaç yaşındasınız?

- a- 11
- b- 12
- c- 13
- d- 14
- e- 15

10- 1. Dönem özürsüz toplam kaç gün devamsızlığınız vardı?

- a- 0-5 gün arası
- b- 5-10 gün arası
- c- 10-15 gün arası
- d- 15-20 gün arası
- e- 20 günden fazla

11- 1. Dönem herhangi bir suçtan dolayı kaç kez disiplin kuruluna/okul idaresine yönlendirildiniz?

- a- Hiç
- b- 1 kez
- c- 2 kez
- d- 3 kez
- e- Daha fazla

12- Yakın arkadaş sayınız

- a- 0-1
- b- 1-3 arası
- c- 3-5 arası
- d- 5- 7 arası
- e- 7 ve üzeri

13- Sosyal medyada (facebook, Twitter, İnstagram, vs.) günde kaç dakika vakit geçiriyorsunuz?

- a- Sosyal medya kullanmıyorum
- b- 0-30 dakika arası
- c- 30 dakikadan fazla

14- Teknolojik aletlerle (bilgisayar, tablet, akıllı telefon) künde kaç dakika vakit geçiriyorsunuz?

- a- Kullanmıyorum
- b- 0-30 dakika arası
- c- 30 dakikadan fazla

15- Ailenizin aylık geliri yaklaşık kaç TL dir?

- a- 0-1000 TL arası
- b- 1000-2000 TL arası
- c- 2000-3000 TL arası
- d- 3000 TL ve Üzeri
- e- Bilmiyorum

EK-2:UCLA Yalnızlık Ölçeği

Aşağıdaki ifadelerden her birinde tanımlanan durumu ne sıklıkta hissettiğinizi her biri için tek bir cevap olmak üzere belirtiniz. Bu bir sınav değildir. Lütfen her soruyu şu anki görüşlerinizi ve yaşam durumunuzu en iyi tanımlayacak şekilde cevaplayınız. Teşekkürler

		Ben bu durumu HİÇ Yaşamam (HAYIR)	Ben bu durumu NADİREN <u>Yaşarım</u>	Ben bu durumu BAZEN <u>Yaşarım</u>	Ben bu durumu SIK SIK Yaşarım (EVET)
1	Kendimi çevremdeki insanlarla <u>uyum</u> içinde hissediyorum.				
2	Arkadaşım yok.				
3	Başvurabileceğim kimse yok.				
4	Kendimi yalnız hissetmiyorum.				
5	Kendimi bir arkadaş grubunun bir <u>parçası</u> olarak hissediyorum.				
6	Çevremdeki insanlarla <u>bir çok ortak yönüm</u> var.				
7	Artık hiç kimseyle samimi <u>değilim</u> .				
8	İlgilerim ve fikirlerim çevremdekilerce <u>paylaşılmıyor</u> .				
9	İnsanlarla iletişimde aktif bir <u>insanım</u> .				
10	Kendimi yakın hissettiğim insanlar <u>var</u> .				
11	Kendimi grup dışına itilmiş <u>hissediyorum</u> .				
12	Sosyal ilişkilerim çok samimi <u>değildir</u> .				
13	Hiç kimse beni gerçekten iyi <u>tanımıyor</u> .				
14	Sosyal olarak kendimi diğer insanlardan uzakta hissediyorum.				
15	İstediğim zaman arkadaş <u>bulabilirim</u> .				
16	Beni gerçekten anlayan insanlar var.				
17	Bu derece içime kapanmış olmaktan <u>dolayı mutsuzum</u> .				
18	Çevremde insanlar var ama benimle <u>değiller</u> .				
19	Konuşabileceğim insanlar var.				
20	Derdimi anlatabileceğim insanlar <u>var</u> .				

EK-3:Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi

T.C.
KARAMAN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 99371540-44-E.5378957

14.03.2018

Konu: Araştırma İzni

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne)

İlgi : a) 16.02.2018 tarih ve 4929 sayılı yazınız
b) Valilik Makamı'nın 12.03.2018 tarih ve 5184899 sayılı onayı.

İlgi (a) yazınız ile Müdürlüğümüze bağlı okullarımızda; Üniversiteniz Sosyoloji Ana Bilim Dalı 150461101 numaralı öğrenciniz Erhan KURT'un anket yapma isteği Valilik Makamının ilgi (b) onayı ile uygun görülmüştür. Onayda belirtilen şartların uygulanması halinde anket yapılması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mevlüt KUNTOĞLU
İl Milli Eğitim Müdürü

Eki:

- 1- Valilik Oluru (1 Adet)
- 2-Mühürlü Veri Toplama Aracı (3 Sayfa)

Sakabaşı Mh.Yeni Hükümet Konağı C BLKARAMAN
Bilgi İçin : M.NUR (V.H.K.İ.)
Web : <http://karaman.meb.gov.tr>

Telefon : (0 338) 213 16 66/ 178 Fax : (0 338) 212 27 83
e-mail : strateji70@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 984c-7979-3245-96b3-738f kodu ile teyit edilebilir.